

سعن آغازین

آشنایی با SDN

راه کاری برای شناخت رفتار گزشته

آشنایی با مفاهیم کلان داده

کاپیتیر شما یک فیلسوف احساسی هی شود!

یادگیری عمیق

معرفی پردازش تکاملی

راه و چاه ریزگاری اینجاست!!

مساحبه با دکتر نوشین ریاحی

ایران اپن

حمل و نقل ہوشمند

ایده دارم چه ایده ای

بلاک چین چیست؟

شکل short cut در فرشتہ

1

2

6

8

9

12

14

16

17

21

24

25

27

22

23

24

25

26

27

کارشناس نشریات: زهرا وزیری

استاد مشاور: دکتر محمدرضا کیوان پور

مدیر مسئول: فاطمه زهرا ادیب

سر دیر: مینا پاک

هیئت تحریریه: فاطمه زهرا ادیب، نسیم توحیدی،

شبیر غلامشاھی، حانیه فتح الله، هما فراست،

صاعدۀ طاهری، نگار محبی، یاسمون صادق، هانیه ردای،

الهام بیدق، سهیلا عرب، فاطمه دومهروی

گروه ویراستاری: مینا پاک، مهیلا مقدمی، الهام بیدق،

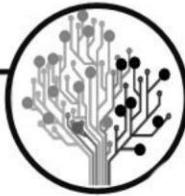
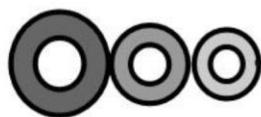
پرستو جعفری، پریناز میرباقری، فاطمه اسفندیار

طراح جلد: فرزانه رستگار

صفحه آرایی: سما کلانتری، زهرا گندمی، زهرا شاهسون،

زهرا قدس

لینوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه دانشگاه الزهرا(س)

آنلاین کتابخانه

چشم بر هم زدیم و سال کهنه نو شد.

درختان به پیرهن شکوفه رنگین شدند و طبیعت حان تازه یافت.

با تمام خوشی و غم‌ها، موفقیت و شکست‌ها، بالا و پایین‌ها، سالی دیگر گذشت... و طبیعت، هرسال، فارغ از سرگذشت‌ش، بهاری سبز و نکو را در برابر چشمان مان به نمایش می‌گذارد.

هر سال به همان روای، همان هدف و همان روش...

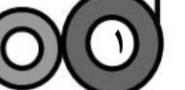
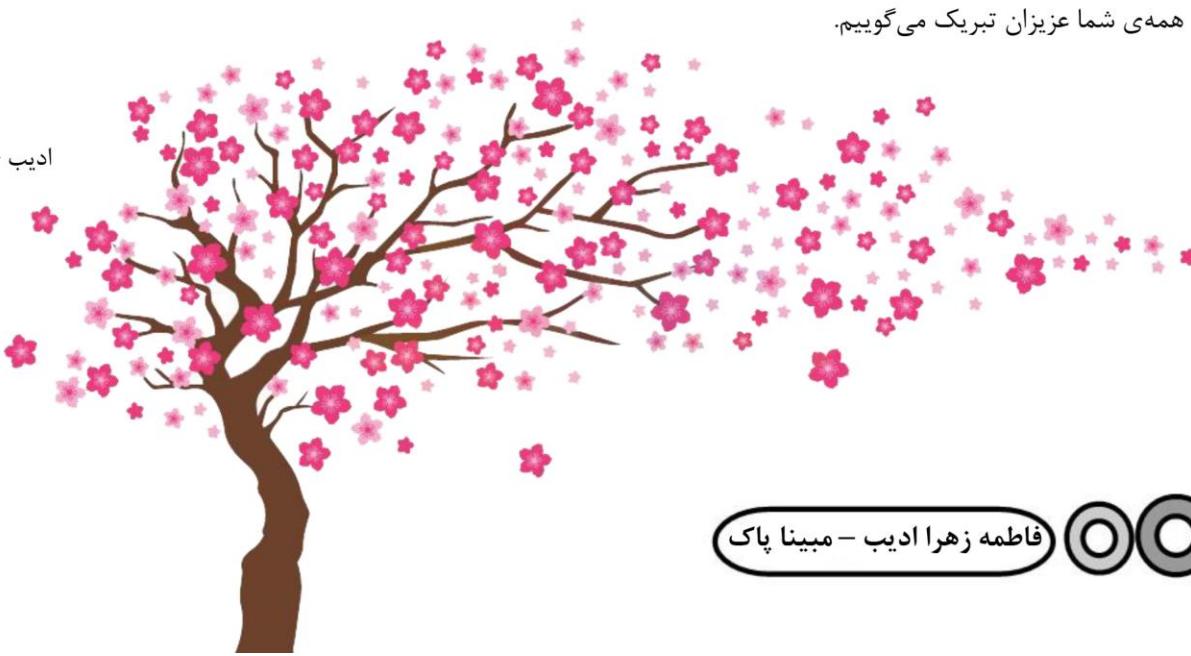
اما زندگی ما... روای زندگی آدمی چنین روشنی نداشته و ندارد... برای رسیدن بهار سرسبز زندگی مان، باید از گذشته تجربه کسب کنیم و با بهره‌گیری از تمامی امکانات، شرایط و موقعیت‌ها، یا حتی بوجود آوردن آنها، به هدفی عالی تر دست یابیم.

نشریه پردازش هم در این بهار، بی‌بهره از تغییرات نبوده است. ابتدای امر خداوند متعال را شاکریم که این فرصت را برای ما فرآهم آورد تا در کنار اساتید بزرگوارمان جناب آقای دکتر کیوان پور (مشاور محترم نشریه) و سرکار خانم وزیری (کارشناس نشریات دانشگاه الزهرا (س)) و اهالی رسانه و همچنین گروه پر تلاش و پویای نشریه پردازش به جمع آوری تجربیات و تلاش برای پیشرفت نشریه در زمینه‌های مختلف گام برداریم. در سال جدید برآن هستیم تا در راستای عمل به "حمایت از کالای ایرانی"، هر شماره، مطالب و اخبار ارشمند و مفیدی درباره‌ی دستاوردهای مهندسان و شرکت‌های ایرانی در بازارهای داخلی و جهانی در اختیار شما بزرگواران قرار دهیم تا بتوانیم در راستای تحقق بخشیدن به این آرمان ارزشمند و بر حق سهمی داشته باشیم.

امید است که اول با یاری خدای متعال و سپس، با همراهی اساتید و دانشجویان عزیز، همچنین با کسب تجربه از خانم‌ها نسیم توحیدی (مدیر مسئول اسبق نشریه) و فرزانه رستگار (سردبیر اسبق نشریه)، (که این دو بزرگوار را ان شاء الله همچنان به عنوان عضوی ارزشمند در نشریه خواهیم داشت) به افتخارات نشریه بیافزاییم.

در انتها، چاپ اولین نشریه با شروع مسئولیت‌های جدیدمان که با ماه شعبان مصادف شده است را به فال نیک گرفته و پیشاپیش اعیاد شعبانیه را نیز به همه‌ی شما عزیزان تبریک می‌گوییم.

ادیب - پاک

آشنایی با

چکیده

وضعیت را در دست می‌گیرد، به این صورت که اطلاعات را از سوئیچ‌ها جمع آوری می‌کند و وضعیت کنترل مناسب را بین آن‌ها توزیع می‌کند. همچنین وضعیت را با سرورها مختلف پایگاه همانه‌گ می‌کند و یک سطح قابل برنامه ریزی فراهم می‌کند که توسعه دهنده‌های وب بتوانند در آن اپلیکیشن‌های مدیریتی مختلفی ایجاد کنند. عبارت اپلیکیشن‌های مدیریت به منطق کنترلی اشاره می‌کند که برای به کارگیری ویژگی‌های مدیریتی مثل مسیریابی و کنترل دسترسی مورد نیاز است.

این با مدل سنتی کنترل شبکه که در آن توزیع وضعیت، به لینک و اطلاعات دسترسی محدود و مدل توزیع ثابت متمک است در تضاد است. امروزه هر عملیات جدید کنترل شبکه به پروتکل توزیع شده خاص خود نیاز دارد. لازمه چنین پروتکلی هم اول حل یک مسئله سخت مربوط به طراحی سطح پایین و بعد غلبه بر سختی گسترش این طراحی بر روی سویچ‌هاست. در نتیجه، امروزه گستره شبکه از مجموعه‌ای ناموزون و نامتناسب از پروتکل‌های اتصال که مقیاس پذیری و ویژگی‌های همگرایی شان متفاوت است پشتیبانی می‌کند. از طرفی، با SDN، برای یک عملیات کنترلی جدید لازم است منطق کنترل در API سطح بالاتر پایگاه کنترل نوشته شود. مشکلات به کارگیری مکانیزم‌های توزیع و توسعه آن‌ها در سوئیچ‌ها توسط پایگاه مرکزی حل می‌شود. از این رو نه تنها کار و رحمت به کارگیری یک عملیات کنترلی جدید کم شده بلکه پایگاه مرکزی هم یک چارچوب یکپارچه برای درک مقیاس بندی و ویژگی‌های عملکرد سیستم در دسترس قرار می‌دهد.

شبکه‌های پویا رو به افزایش است؛ در عین حال، با افزایش هزینه‌های مربوط به تجهیزات مرکزی و کاهش درآمد، سود این شرکت‌ها به خطر می‌افتد. معماری شبکه‌های موجود، به گونه‌ای طراحی نشده‌اند که نیازهای کنونی شرکت‌ها، سرویس دهنده‌های مخابراتی و کاربران را بر طرف کنند، به عبارت دیگر، طراحان شبکه با محدودیت‌هایی مانند: پیچیدگی، سیاست‌های متناقض، فقدان مقیاس پذیری، وابستگی به فروشندۀ و عدم وجود هماهنگی بین نیازهای بازار و قابلیت‌های شبکه که صنعت IT را به اعتراف می‌کشاند، روبرو هستند. برای جلوگیری از چنین رخدادهایی، شبکه نرم افزار محور یا SDN مطرح شد و استانداردهای مرتبط با آن به وجود آمد.

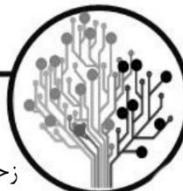
تکنولوژی شبکه در طی سال‌ها پیشرفت چشمگیری داشته است و سرعت، چگالی شبکه و نرخ‌های عملکرد/قیمت، به شدت افزایش یافته‌اند. هرچند در این میان مکانیزم‌های صفحه کنترل شبکه با سرعت بسیار کمتری بهبود یافته‌اند. برای مثال، سال‌های زیادی طول می‌کشد تا یک پروتکل جدید کنترل به طور کامل طراحی شود. توسعه‌ی آن حتی زمان بیشتری هم خواهد برد. در سال‌های اخیر، همزمان با پیدایش الزامات و نیازهای جدید کنترل (مثلاً مقیاس بالاتر، امنیت بیشتر، مهاجرت VM ها) ناکارآمدی مکانیزم‌های فعلی کنترل شبکه خیلی مشکل ساز شده است. در واکنش به این موضوع، فعالیت‌های رو به رشدی هم از سوی مراکز آکادمیک و هم صنعت در حال انجام است تا یک الگوی کنترلی طراحی شود که در آن صفحه کنترل از صفحه داده جدا بوده و یک سیستم توزیع شده‌ی جدا باشد.

در این مدل، یک پایگاه کنترل شبکه‌ای که در یک یا چند سرور در شبکه فعال است مجموعه‌ای از سوئیچ‌های ساده را سرپرستی می‌کند. پایگاه کنترل توزیع

شبکه‌های کامپیوتری تمامی جهان را دربرگرفته‌اند و سال‌هاست که تحول جدی و جدیدی در این صنعت شکل نگرفته است. اما شرکت‌ها و سازمان‌های مصرف‌کننده از عدم افزودن ویژگی‌های جدید به شبکه‌های خود گلایه می‌کنند و علاقه دارند با توجه به نیازهای خود بسیاری از کارها به صورت خودکار انجام شود و همچنین تمایل دارند شبکه‌ها را به صورت نرم‌افزاری توسعه و گسترش دهنند و نیازی نداشته باشند تا برای خلی از فعالیت‌ها و نیازهای شبکه خود به سخت افزارهای گران قیمت جدید روی بیاورند. معماری SDN و پروتکل OpenFlow سبب می‌شوند سطح داده و کنترل از یکدیگر جدا شده و شبکه هوشمندتر و کنترل پذیرتر گردد و زیر ساخت اصلی شبکه از برنامه‌های کاربردی جدا شود. به علاوه، شرکت‌ها قادر به برنامه‌ریزی، خودکارسازی و کنترل بیشتر شبکه خواهند بود.

مقدمه

سیر تکاملی دستگاه‌ها و تجهیزات جانبی سیار، مجازی سازی سرورها و ظهور سرویس‌های Cloud، منجر به بازیبینی دوباره معماری رایج شبکه‌ها شده است. معماری بسیاری از شبکه‌های سنتی، سلسه مراتبی Ethernet است که با استفاده از گره‌هایی از سوئیچ‌ها در یک ساختار درختی شکل می‌گیرد. این معماری زمانی که بحث ارتباطات کالینت/سرور مطرح شود، ملموس‌تر خواهد بود اما چنین معماری ایستایی، برای ارتباطات پویا و نیازهای شرکت‌ها در زمینه مراکز داده و رسانه‌های سرویس دهنده، کافی نیست. مواجهه با نیازهای کنونی بازار با استفاده از معماری‌های متدائل شبکه تقریباً غیرممکن است. شرکت‌های فناوری اطلاعات، برای روبارویی با مسائلی نظیر رکود یا کاهش بودجه از ابزارهای مدیریتی در سطح ماشین و پردازش‌های دستی بهره می‌گیرند. شرکت‌های ارائه دهنده سرویس‌های مخابراتی نیز با چالش‌های مشابهی رو به رو هستند، چرا که تقاضا برای دسترسی به پهنهای باند

عملکرد مناسب صفحه کنترل است، نه عملکرد بهینه آن، وقتی با یک تبادل بین Generality و عملکرد صفحه کنترل مواجه باشیم، سعی بر این است که ضمن نگه داشتن دومی در سطحی مطلوب، اولی را بهینه کنیم.

SDN معماری

SDN یک معماری نوظهور شبکه است که کنترل شبکه در آن از انتقال ترافیک مجزا بوده و به طور مستقیم برنامه ریزی می شود. این مهاجرت به کنترل شبکه که قبلًاً محدود به سخت افزار شبکه بود، ماشین های مجازی و زیرساخت شبکه را قادر می سازد انواع سرویس ها و خدمات جدید را تعریف و ارائه کند و با طیف جدیدی از برنامه های کاربردی برای انعطاف پذیری بیشتر شبکه و دسترسی گسترده تر به داده های رد و بدل، شده ارتباط برقرار کنند. شکل ۱، نمایی از معماری SDN را شان می دهد. بخش هوشمند شبکه به طور منطقی در مرکز کنترل راهی نرم افزاری SDN قرار دارد که ساختار کلی شبکه را حفظ می کند؛ بنابراین، شبکه از دید برنامه های کاربردی به صورت یک سوئیچ منطقی واحد به نظر خواهد رسید. با استفاده از SDN، شرکت ها و اپراتورهای مخابراتی، از طریق

یک کنترل مركزی واحد در کل شبکه می توانند فارغ از سخت افزار و شرکت سازنده آن شبکه را کنترل و مدیریت کنند. به این ترتیب، طراحی شبکه و کاربری آن، به طور چشم گیری، ساده تر خواهد شد. همچنین SDN، دستگاه ها و ماشین های به کار گرفته شده در شبکه را نیز ساده تر می کند، چرا که دیگر نیازی به شناسایی و پردازش هزاران استاندارد پروتکل نخواهد داشت و دستورات را فقط از کنترل SDN دریافت می کنید.

اجزای تشکیل دهنده SDN

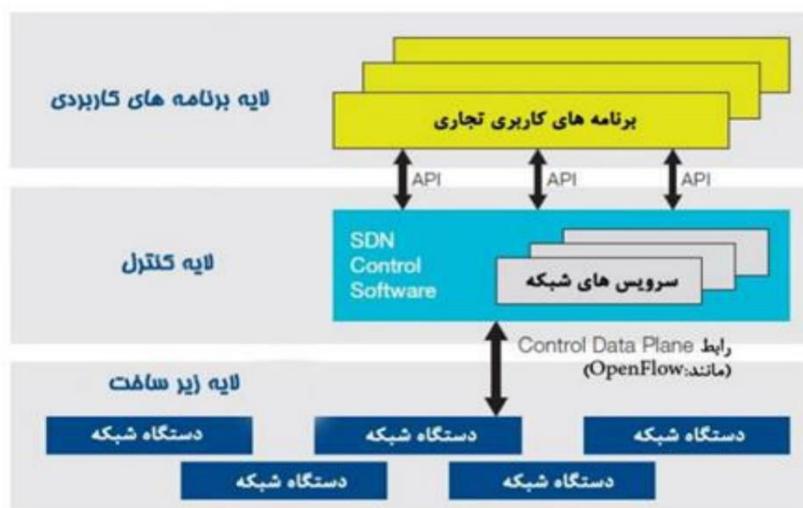
کنترلرها: یکی از ایده های بزرگ SDN این است که دستگاهی به نام کنترلر با همه دستگاه های موجود در یک Domain شبکه ارتباط مستقیم داشته، از توبولوژی شبکه آگاه باشد و شبکه را از یک نقطه مرکزی برنامه ریزی کند. یک کنترلر SDN مدل برنامه ریزی شبکه را از حالت توزیع شده به حالت

کامپیوتر است. نیک مککون (Nick McKeown) از استنفورد و اسکات شنکر (Scott Shenker) از برکلی به همراه برخی از دانشجویانشان این مفهوم را از نو در سال ۲۰۰۲ تعریف کردند. پروژه آنها اتابان (Ethane) نام داشت و حدود ۱۱ سال پیش شروع شده بود. هدف این پروژه افزایش امنیت شبکه با استفاده از یک سری پروتکل مبتنی بر جریان داده (Flow-based) بود.

SDN های چالش

مهم ترین چالش ها در ساخت یک پایگاه کنترل تولید - کیفیت موارد زیر هستند:

- API: پایگاه کنترل باید برنامه های کاربردی مدیریتی را قادر سازد که چندین قابلیت را در

شکل ۱: معماری SDN

بسترها متنوع در اختیار قرار دهند.

Scalability: از آن جا که شبکه ها (به خصوص در مراکز داده) به سرعت در حال پیشرفت اند، هر محدودیتی در مقیاس بندی باید ناشی از مشکلات اساسی در مدیریت وضعیت باشد، نه پیاده سازی پایگاه کنترل.

Reliability: پایگاه کنترل باید برای انواع خطاهای محتمل راه حلی داشته باشد.

Simplicity: پایگاه کنترل باید کار ساخت برنامه های کاربردی مدیریتی را ساده کند.

Control plane: عملکرد پایگاه کنترل نباید باعث بروز تاخیرهای اساسی در صفحه کنترل شود. در غیر اینصورت مانع عملکرد اپلیکیشن های مدیریتی خواهد شد (قابل ذکر است که SDN تاثیری بر تاخیرهای مسیر ندارد. (هرچند، چیزی که اینجا لازم است

زحمت به کارگیری یک عملیات کنترلی جدید کم شده بلکه پایگاه مرکزی هم یک چارچوب یکپارچه برای درک مقیاس بندی و ویژگی های عملکرد سیستم در دسترس قرار می دهد.

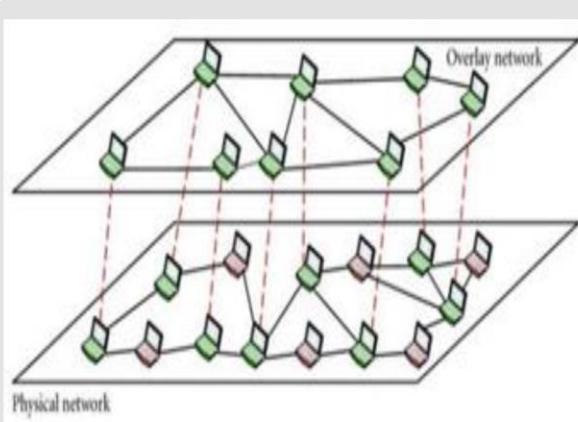
به عبارت دیگر، ماهیت SDN این است که اصول ابتدایی برای توزیع وضعیت باید به جای اینکه برای هر بخش از کار کنترل جداگانه اعمال شود، یک بار در پایگاه مرکزی کنترل اجرا شود. همچنین باید به جای استفاده از الگوریتم های تخصصی تر موجود در پروتکل های مسیریابی و دیگر مکانیزم های کنترل شبکه، از تکنیک های سیستم های توزیع شده استفاده کرد. الگوی SDN به اجرای کنترل کارهای سیستم شبکه این اجازه را می دهد که از یک پایگاه کنترل منفرد برای اعمال چند کار کنترل (مثل مسیریابی، مهندسی ترافیک و کنترل دسترسی)

در طیفی از سطح های کنترل (از جریان های مفرد گرفته تا توده های بزرگ ترافیک) در بستر های متنوع مثل شرکت، مراکز داده و WAN ها) استفاده کنند. بنابراین پایگاه کنترل کار هر سویچ ها را ساده تر می کند و هم زمان به عملکرد عمومیت می بخشد.

ایده های SDN

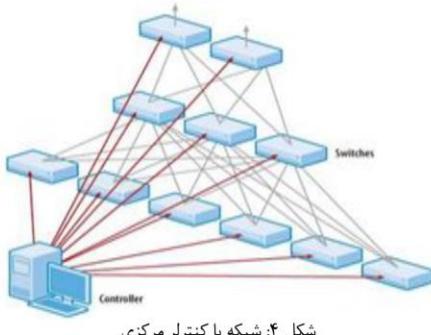
ایده ای که در پس یک شبکه نرم افزار محور یا وجود دارد، چندان جدید نیست. در واقع عمر این اصطلاح از یک دهه هم بیشتر است. یکی از تعاریف کارآمد SDN جداسازی عملکردهای داده ای و عملکردهای کنترلی روترهای سایر زیرساخت های لایه دوم شبکه های معمولی با استفاده از یک رابط برنامه نویسی است. پیش زمینه های الگوی فعلی SDN که پایه و اساس سیاری از ایده های که ما امروز شاهد آن هستیم شامل پروژه های همچون: شبکه های فعال ایده زیرساخت های شبکه که بتوان آن را برای سرویس های سفارشی برنامه ریزی نمود سیگنالینگ باز (OPENSIG) در سال ۱۹۹۵ به ساخت شبکه های ATM، اینترنت و تلفن همراه، توسعه پذیر و قابل برنامه ریزی آغاز به کار کرد. NETCONF به عنوان یک پروتکل مدیریت و اصلاح تنظیمات دستگاه های شبکه در سال ۲۰۰۲ ارائه شد.

پایه های نوین SDN حاصل تلاش های دو استاد علوم

شکل ۳: ساختار شبکه همپوشان

شبکه‌های همپوشان (Overlay): شبکه‌های همپوشان شبکه‌های مجازی هستند که به طور مشترک از یک بستر شبکه فیزیکی استفاده می‌کنند اما به طور منطقی از یکدیگر مستقل هستند. برخی کنترلرهای Overlay این SDN از Host های مختلف مجازی استفاده می‌کنند.

شکل ۴: شبکه با کنترل مرکزی

ساده روانه‌سازی می‌باشد که این عناصر قادر بخش کنترلی و یا نرم‌افزاری جهت تصمیم‌گیری‌های خودکار می‌باشد. هوش شبکه از تجهیزات صفحه داده به یک سیستم کنترلی به طور منطقی متمرکز انتقال یافته است. این سیستم کنترلی شامل سیستم عامل شبکه و برنامه‌های کاربردی آن می‌باشد. به منظور اطمینان از قابلیت همکاری و سازگاری بین انواع مختلف صفحه کنترل و داده، می‌بایست این شبکه‌ها بر روی واسطه‌های باز و استانداردی (از جمله OpenFlow) ایجاد شوند. در صورت وجود چنین واسطه‌ی، کنترل کننده قادر به برنامه‌ریزی تجهیزات روانه‌سازی ناهمگون به صورت پویا خواهد بود. این موضوع در شبکه‌های سنتی چالشی اساسی می‌باشد، که دلیل آن استفاده از تجهیزات شرکت‌های مختلف با واسطه‌های غیر متن باز و صفحه کنترلی توزیع شده می‌باشد.

یک دستگاه روانه‌سازی مبتنی بر پروتکل OpenFlow

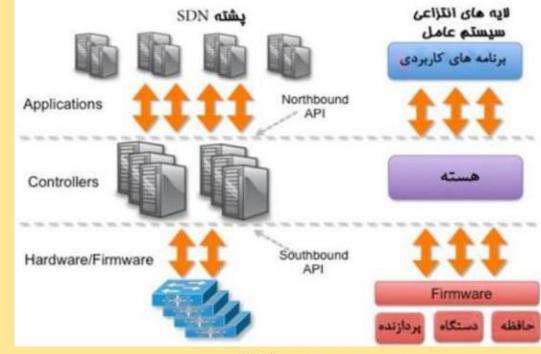
مرکزی را تعریف می‌کند و بعد توضیح می‌دهد که چگونه این کنترل می‌تواند به صورت امن به دستگاه شبکه متصل و آن را کنترل کند. سپس OpenFlow مشخص می‌کند که چگونه باید بسته‌های دریافتی را دستکاری، پردازش و دوباره ارسال کرد. قبل از OpenFlow، هیچ استانداردی برای دستکاری و ارسال رو به جلو جدول مسیریابی شبکه وجود نداشت. بنابراین، SDN بدون OpenFlow ناچار بود به صورت انحصاری اجرا شود یا با کاستی‌ها و عیوب‌هایی در عملکرد روبرو باشد.

در شکل ۴، SDN روی بخش کنترل شبکه‌ها متمرکز شده است و کاربران و مدیران IT می‌توانند با نوشتن قوانین و سیاست‌هایی برای کنترلرهای مرکزی، مسیریابی و ترافیک داده‌ها در سوئیچ‌ها را کنترل کنند.

در این گونه شبکه‌ها بخش‌های ارسال داده به صورت توزیعی میان سوئیچ‌ها و روترهای مبتنی بر OpenFlow نگهداری می‌شوند و هوشمندی شبکه در کنترل مرکزی است.

سوئیچ‌های SDN

یک زیرساخت SDN همانند شبکه‌های سنتی دارای مجموعه‌ای از تجهیزات شبکه (از جمله سوئیچ‌ها، مسیریاب‌ها و ...) می‌باشد. تنها تفاوتی که در این بین وجود دارد، تبدیل تجهیزات فیزیکی سنتی به عناصر

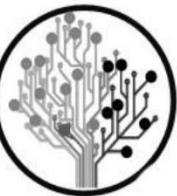

شکل ۲: کنترلرهای SDN

سوئیچ‌های مجازی: با ظهور فناوری‌های مجازی سازی سرورها که توسط هایپرولایزرها به کار گرفته می‌شوند، نقش سوئیچ مجازی در ایجاد اتصال سرورهای مجازی با کارت‌های شبکه مجازی و تراکم ترافیک و ارسال آن به خارج از هایپرولایزرها در شبکه‌های فیزیکی، پرنگ تر شده است. سوئیچ‌های سخت افزاری و مجازی نقش مهمی در SDN ایفا می‌کنند، زیرا آن‌ها به طور مستقیم مسئول ارسال جدول‌های برنامه‌ریزی شده توسط کنترلرهای SDN هستند.

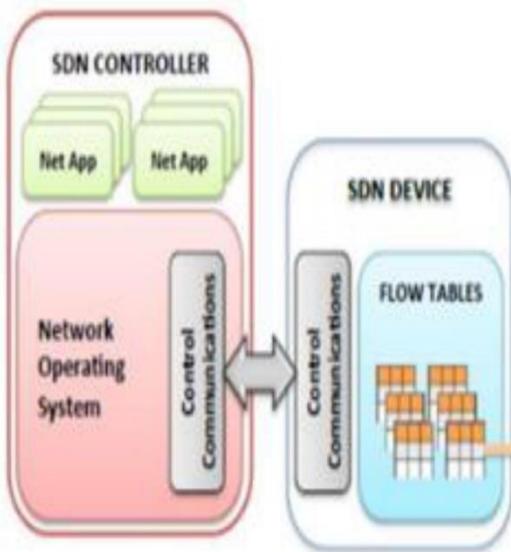
پروتکل OpenFlow

OpenFlow، نخستین واسطه ارتباطی استانداردی است که در معماری SDN، بین لایه‌های کنترل و ارسال تعریف می‌شود. بنیاد ONF در سال ۲۰۱۱ با هدف ترویج شکل جدیدی از شبکه‌های SDN سازگار با پروتکل OpenFlow آغاز به کار کرد. برای این منظور، این بنیاد مسئولیت استاندارد سازی پروتکل OpenFlow را عهده دار شده است. بنیاد ONF برخلاف بیشتر گروه‌ها یا کنسرویوم‌های صنعتی استاندارد سازی IT، توسط تامین کنندگان فناوری‌های زیر ساختی تاسیس نشد بلکه توسط شرکت‌هایی تاسیس شد که به استفاده از این فناوری مشتاق بودند، مانند: گوگل، فیسبوک، میکروسافت، یاهو و ۱۹ شرکت دیگر. OpenFlow امکان دسترسی مستقیم و ایجاد تغییر در برنامه ارسال تجهیزات شبکه نظیر سوئیچ‌ها و روتورها را، هم به صورت فیزیکی و هم مجازی (مبنی بر هایپرولایزر)، فراهم می‌کند. نبود یک واسطه باز در برنامه ارسال داده، باعث شده تجهیزات شبکه‌ای امروزی به صورت یکپارچه، بسته و شبیه پردازنده مرکزی شده است. هیچ پروتکل استاندارد دیگری در شبکه، قادر به اجرای وظایف OpenFlow نیست و پروتکلی نظری آن لازم است تا کنترل شبکه را از سوئیچ‌های شبکه خارج و به نرم افزار کنترل مرکزی منطقی هدایت کند. در ابتدا، OpenFlow کنترل

شده که از توازن مناسبی میان کاربری و کاربر پسند بودن برخوردار است. همچنین تراپریزیدر می‌باشد، یعنی روی انواع مختلف سیستم عامل قابل اجرا است. علاوه بر این، Beacon و نیز Floodlight دارای واسط برنامه‌نویسی کاربری خوب و ساده‌ای می‌باشند و به همراه برنامه‌های کاربردی مفیدی عرضه می‌شوند، از جمله:

Device Manager ✓
شبکه دیده شده‌اند را ردیابی می‌کند. این ردیابی شامل مواردی از قبیل اطلاعات آدرس آن‌ها، آخرین تاریخ رویت آن‌ها، و آخرين سوئیچ و پورتی که در آن رویت شده‌اند

شکل ۵: نحوه عملکرد جدول جریان در پروتکل OpenFlow

(Normal pipeline)
۴) ارسال آن به سمت مسیر عادی (Normal pipeline)

۵) ارسال آن به جدول جریان بعدی و یا به جداول خاص (Group Tables) یا به جداول انطباق‌یافته (Metering Tables)

کنترل کننده SDN

کنترل کننده همانند یک سیستم عامل شبکه می‌باشد که کنترل سخت‌افزار را بر عهده گرفته و هم‌چنین مدیریت خودکار شبکه را تسهیل می‌کند. این سیستم عامل، یک واسط قابل برنامه‌ریزی متمنکر و یکپارچه را برای تمام شبکه فراهم می‌سازد. همانگونه که سیستم عامل موجود بر روی یک رایانه، امکان خواندن و نوشتن

دارای خط لوله‌ای از جداول جریان (Flow Tables) است که هر مدخل (Entry) از این جداول شامل سه بخش می‌باشد: یک قاعده انطباق (Matching Rule) یک اقدام (Action) که برای بسته‌های انطباق‌یافته صورت می‌پذیرد و شمارنده‌هایی که آمار بسته‌های انطباق‌یافته را نگهداری می‌کنند.

این مدل سطح بالا از OpenFlow در حال حاضر در ساخت و پیاده‌سازی بسیاری از دستگاه‌های صفحه داده‌ی SDN بکار گرفته شده است.

در یک دستگاه OpenFlow، چگونگی رفتار با یک بسته توسط مجموعه‌ای از جداول جریان متوالی

مشخص می‌شود. زمانی که یک بسته وارد می‌شود، یک فرآیند جستجو از اولین جدول آغاز می‌شود و تا زمانی که یک انطباق اتفاق نیافتد (Match) و طور قطع قاعده‌ای برای آن بسته یافت نشود (Miss) این روند ادامه می‌یابد.

همان طور که در شکل فوق نشان داده شده است، یک قاعده‌ی جریان می‌تواند به شکل‌های مختلفی تعریف شود. اگر

هیچ قاعده‌ی پیش‌فرضی بر روی سوئیچ نصب نشده باشد آن‌گاه بسته دور ریخته خواهد شد. اگرچه به طور متداول، یک قاعده پیش‌فرض بر روی

سوئیچ نصب خواهد شد که به سوئیچ دستور می‌دهد تمامی بسته‌های دریافتی را به سمت کنترل کننده ارسال

نماید و یا به خط لوله معمولی غیر موجود در سوئیچ ارسال کند؛ توضیح اینکه در سوئیچ‌های هیبرید با استفاده از خط لوله در این قابلیت وجود دارد که به طور پیش‌فرض می‌توان بسته‌ها را بدون استفاده از پروتکل OpenFlow هدایت نمود. (الویت‌های این قواعد بر اساس شماره جداول و ترتیب سطرهای جداول جریان می‌باشد؛)

یعنی ابتدا قواعد موجود در جدول ۰ و سپس قواعد موجود در جدول ۱ و الی آخر. پس از روی دادن یک

انطباق می‌بایست اقداماتی برای آن جریان صورت پذیرد. اقدامات (Actions) شامل موارد زیر می‌باشند:

(۱) هدایت بسته به سمت پورت (های) خروجی تعیین شده.
(۲) کپسوله (Encapsulate) و سپس هدایت کردن بسته به سمت کنترل کننده.
(۳) دور ریختن بسته (Drop)

Topology ✓
لینک‌های مابین سوئیچ‌های OpenFlow را کشف می‌کند
Routing ✓
کوتاه‌ترین مسیریابی لایه ۲ را میان دستگاه‌های شبکه فراهم می‌سازد.
Web ✓
یک واسط کاربردی تحت وب فراهم می‌نماید.

یکی از مزایای Floodlight و Beacon توانایی آغاز و یا خاتمه برنامه‌های کاربردی در حین اجرای فرآیند کنترل کننده می‌باشد؛ یعنی بدون نیاز به غیرفعال‌سازی کنترل کننده می‌توان آن‌ها را اضافه و یا حذف نمود. برنامه‌های کاربردی کاملاً چندنخی بوده و دارای الگوریتم‌های Shared Queue و blocking (Shared Queue) و non-blocking (Run-to-completion) منظور خواندن پیام‌های OpenFlow می‌باشند. با توجه به مطالعات صورت گرفته توسط آقای اریکسون، Maestro و Pox در مقایسه با Beacon نیز بهترین کارایی می‌باشد.

را برای برنامه‌های کاربردی فراهم می‌کند، سیستم عامل شبکه نیز قابلیت مشاهده و کنترل شبکه را فراهم می‌سازد، بنابراین کنترل کننده، به تهیایی عمل مدیریت شبکه را انجام نمی‌دهد بلکه صرفاً به عنوان یک واسط قابل برنامه‌ریزی می‌باشد که امکان مدیریت شبکه را برای نرم افزارهای کاربر فراهم می‌کند.

FloodLight کننده

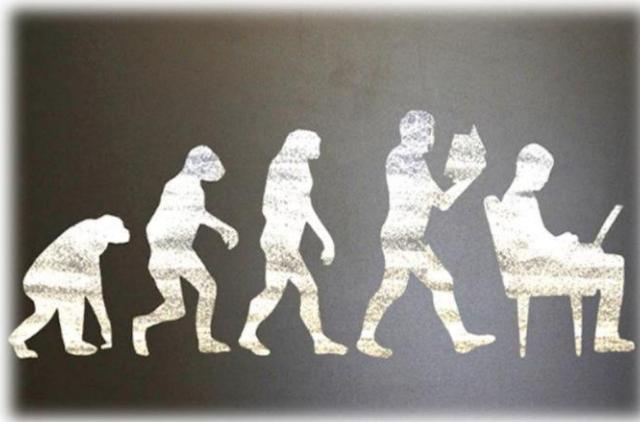
FloodLight یک کنترل کننده OpenFlow با ویژگی‌های زیر می‌باشد:

- Enterprise-class ✓
- Apache-licensed ✓
- Java-based ✓

طراحی کنترل کننده FloodLight با کارایی بالا بوده و در شبکه‌های با تعداد مولفه بالا به خوبی مقایسه‌پذیر است. کنترل کننده FloodLight مبتنی بر کنترل کننده دیگری تحت عنوان Beacon می‌باشد. زبان برنامه نویسی Java بدين دلیل برای آن انتخاب

راه کاری برای شناخت رفتار گذشته...

نمایه سازی داده به پیش بینی آینده ...

پس از گذشت مدتی، این سازمان انبوهی از داده‌های بی معنا دارد که نمی‌تواند از آنها بهره ببرد. این سازمان اگر بخواهد بفهمد کدام مشتریان از چه کالایی بیشتر خوششان آمده است، پاسخی در دست ندارد و نمی‌تواند بفهمد خریداران با هزینه بالا از چه کالایی خرید می‌کنند و خریداران با سبد قیمتی پایین چه کالایی را می‌پسندند. هم چنین نمی‌داند که کدام کالا فروش بهتری دارد؟ چه کالایی در انبار می‌ماند؟ چه کالایی حجم بیش تری سرمایه سازمان را درگیر می‌کند؟

و در یک کلام؛ از میان انبوه داده هیچ دانش مفیدی استخراج نمی‌کند...

داده کاوی چیست؟

سازمان‌ها برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی به اطلاعات نیاز دارند و بخش مهمی از این اطلاعات از خود سازمان، داده‌های قبلي و الگوهای عملکرد سازمان استخراج می‌شوند. داده‌های خود سازمان، نشان دهنده رفتار مشتریان و همکاران و بیان کننده موفقیت یا شکست سازمان در یک عمل خاص هستند. برای استخراج اطلاعات مفید از میان انبوه حجم داده‌های ثبت شده باید از ((فن داده کاوی)) استفاده کرد.

داده کاوی فنی است که از میان پایگاه داده‌ی سازمان، به دنبال الگوهای پنهان نهفته در داده‌ها است و به دنبال ارتباط آن‌ها، می‌گردد. داده کاوی از توابع و الگوریتم‌های پیشرفته ریاضی استفاده می‌کند تا ارتباط میان دو

دسته از داده و امکان رخدان یک نتیجه را در آینده پیش بینی کند.

ویژگی‌های اصلی داده کاوی:

- کشف اتوماتیک الگوها
- پیش بینی احتمالی نتایج و خروجی‌ها
- ایجاد اطلاعات اجرایی و مفید
- تمرکز بر روی داده‌های بزرگ و مجموعه پایگاه‌های داده

و در یک کلام:
از میان انبوه داده
هیچ دانش مفیدی استخراج نمی‌کند.

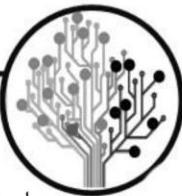
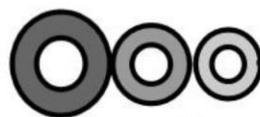
داده کاوی (Data Mining) علم و فنی است که در سال‌های اخیر و با گسترش استفاده از فناوری اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی، مورد توجه سازمان‌ها قرار گرفت. داده کاوی کاربردهای مختلفی برای سازمان‌ها دارد و می‌تواند برای شرکتها، در زمینه‌های مهمی مثل بازاریابی و فروش، بسیار راهگشا و مفید باشد. در ادامه با مفهوم داده و اطلاعات آشنا می‌شویم، سپس با معنای داده کاوی و کاربردهای آن بیشتر آشنا خواهیم شد.

داده با اطلاعات چه فرقی دارد؟

بسیاری از مردم به اشتباه می‌پندارند که داده با اطلاعات تفاوت ندارد و عموماً این دو واژه را به جای هم استفاده می‌کنند. داده (Data) می‌تواند هر نوع از کاراکتر شامل متن، عدد، کلمه، صدا و تصویر باشد. با این وجود در صورتی که توسط انسان مشاهده شود، لزوماً معنای خاصی هم در بر نخواهد داشت. داده‌ها عموماً خام، دسته بندی و طبقه بندی نشده هستند. در صورتی که بخواهیم از آن‌ها به صورت مستقیم استفاده کنیم عموماً بی‌فاایده خواهند بود. حال آنکه پس از طبقه بندی، دسته بندی و ساختاردهی به داده‌ها، اطلاعات (Information) به وجود می‌آید. می‌توان از داده‌ها برای تصمیم‌گیری و یا ایجاد دانش در مورد یک مقوله استفاده کرد. اطلاعات عموماً برای کاربر مفهوم دارد و قابل استفاده است. به عنوان مثال؛ مقدار دما در سراسر جهان در صد سال گذشته، "داده" است اما روند افزایش یا کاهش دما در این سال‌ها یک "اطلاعات" است. نمرات دانشجویان یک کلاس، داده است اما ترتیب نمرات، میانگین، و ارتباط نمره این درس با معدل دانشجو یا یک درس دیگر، یک نمونه از اطلاعات است.

انبوه داده بلای جان سازمان ها

یک کسب و کار فرضی فعال در زمینه فروش را در نظر بگیرید. این سازمان هر روز صدها مورد فروش را از دهها مشتری ثبت می‌کند و تمامی داده‌های مربوط به یک خرید، از جمله نام و قیمت و دسته کالاها و اطلاعات مربوط به خریدار را نیز ثبت می‌کند.

- ارزیابی الگوهای تعیین الگوهای جالب نشان دهنده دانش ارائه داشت : تکنیک های مختلفی که برای نمایش و بصری سازی دانش وجود دارد در این مرحله به کار گرفته می شود و دانش برای کاربران ارائه می گردد.

برخی کل این فرایند را کشف دانش در پایگاه داده می نامند و برخی نیز به کل این فرایند نام داده کاوی را اطلاق می کنند.

پیش پردازش داده ها

پس از آن که داده ها وارد کامپیوتر شد باید کیفیت آن ها بررسی شود و با پیش پردازش، داده های بی کیفیت تغییر یافته و یا حذف گردد. با توجه به آن که تمامی عملیات داده کاوی بر روی داده ها اعمال می شود، انتخاب نادرست آن ها و نیز کیفیت پایین داده ها کلیه نتایج کار را به مخاطره می اندازد.

دلایل اصلی استفاده از پیش پردازش ها

آمده کردن داده ها در فرمت مناسب برای نرم افزار داده کاوی مورد نظر؛ زیرا ممکن است داده ها دارای آلودگی هایی باشند که باید برای داده کاوی این آلودگی ها به حداقل برسند. برای اعمال متدهای داده کاوی، باید متناسب با آن داده ها را تهیه کرد.

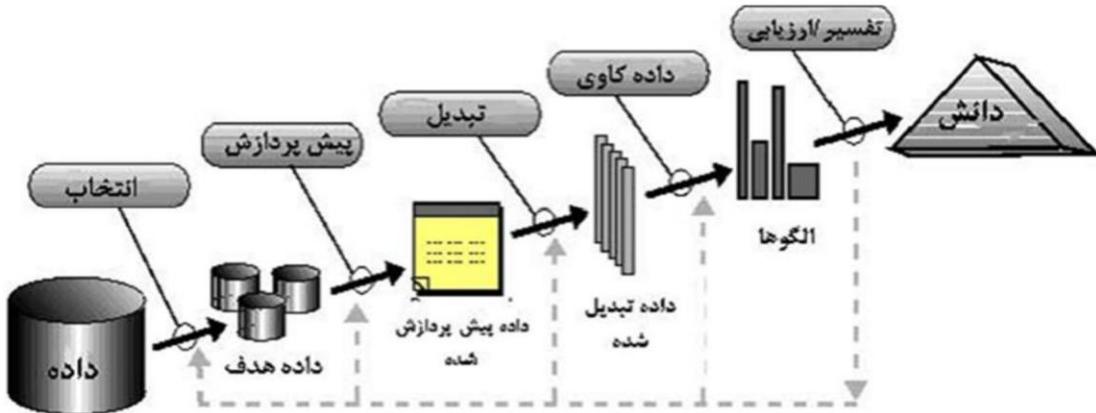
عملیات اصلی پیش پردازش داده ها

داده کاوی چه کاری می تواند انجام دهد؟

داده کاوی عموماً توسط سازمان های مشتری محور استفاده می شود، این سازمان ها (فروشگاه ها، تولید کنندگان، خرده فروشان و فروشگاه های اینترنتی) می توانند با استفاده از داده کاوی ارتباط میان اقدامات خود و عوامل درونی سازمان مثل قیمت کالاهای تخفیفات، هزینه تبلیغات و دیگر عوامل داخلی را با عوامل بیرونی مثل مشخصات مشتریان (سن، جنسیت، درآمد و محل سکونت)، رقبا و عوامل عمومی بازار (سطح درآمد جامعه، وضعیت رونق و رکود اقتصادی) را پیدا کنند. علاوه بر این می توان شاخص هایی مثل رضایت مشتری، درآمد و سود سازمان، مجموع سرمایه درگردش، هزینه های جاری و میزان افزایش یا کاهش آن ها در طول زمان را استخراج کند. به عنوان مثال شرکت ویدئوی خانگی Blockbuster از داده های سابق مشتریان استفاده می کند و به انها ویدئوهای مطابق سلیقه ای آن ها پیشنهاد می دهد تا آنها را تماشا کنند. از فواید داده کاوی می توان به شناخت مشتریان سودآور، بهینه سازی سبد محصول، شناخت مشتریان و فدار و قدیمی، شناسایی رفتار مشتری و مهمترین آن ها، شناخت الگوهای گذشته و پیش بینی آینده، اشاره کرد.

مراحل داده کاوی

همان طور که در شکل مشاهده می کنید مراحل داده کاوی به شرح زیر است:

۱. پاک سازی داده ها (CLEANING): در این مرحله برخی از داده ها که دارای اشتباہ یا تنافض هستند و یا ناسازگار می باشند را از بین می بریم.
۲. یکپارچه سازی داده ها (INTEGRATION): در این مرحله داده های ناهمگن پایگاه داده های مختلف را در یک جا مجمع نموده و همگن می کنیم.
۳. تبدیل داده ها (TRANSFORMATION): در برخی از موارد با عملیات هایی مانند هموار سازی و نرمال سازی می توان داده های بی کیفیت را به داده های با کیفیت تبدیل کرد.
۴. کاهش داده (REDUCTION): در این مرحله می توانیم با روش هایی مثل خلاصه سازی یا استفاده از تکنیک های ارائه مختلف حجم داده را کاهش دهیم.

- داده پیش از مرحله داده های مغشوشهای و ناسازگار حذف می شوند.
- یکپارچه سازی داده ها: در این مرحله داده هایی که در چند منبع مختلف قرار دارند تجمعی و یکپارچه می شوند.
- گاهی مراحل ۱ و ۲ (و گاهی مراحل ۱ تا ۴) را بر روی هم پیش پردازش می نامند. در این مرحله بر روی داده ها پردازش انجام می شود و نتایج در مخزن داده ها ذخیره سازی می گردد.
- انتخاب داده ها: در این مرحله داده هایی که مرتبط با کاوش موردنظر ما هستند بازیابی و انتخاب می شوند.
- تبدیل داده ها: در این مرحله داده های بازیابی شده به قالبی که برای شروع داده کاوی مناسب است تبدیل می شوند.
- داده کاوی: مرحله اساسی کار که در آن با روش های هوشمند، الگوها از داده ها استخراج می گردد.

قسمت اول)

تولید داده‌ها، از حجم داده‌ها مهم‌تر است.

اطلاعات بی‌درنگ موجب می‌شود تا سرعت عمل، عامل سودده‌ی یک شرکت و سبقت از شرکت‌های رقیب باشد. گاه‌ها از ۷ چهارم و پنجمی هم نام برده می‌شود که در ادامه به آن‌ها نیز اشاره می‌کنیم.

۴. Value یا ارزش داده: پیش از تصمیم‌گیری برای ذخیره داده‌های عظیم، باید مشخص گردد که آیا این داده‌ها ارزشمند هستند و پردازش، تحلیل یا حتی فروش آن‌ها بصورت خام، موجب درآمدزایی برای شرکت می‌شود یا خیر.

۵. Veracity یا صحت داده: با رشد سریع داده‌ها از نظر حجم و تنوع، احتمال وجود داده‌های نادرست در آن‌ها نیز افزایش می‌باید. در نتیجه اگر ورودی قابل اعتماد نباشد، نمی‌توان به اطلاعات استخراج شده از آن اعتماد کرد. در دنیای کسب و کار نیز، مدیران بطور کامل به اطلاعات استخراج شده از داده‌های عظیم، اعتماد نمی‌کنند.

با ما همراه باشید تا در شماره‌های آینده مفاهیم بیشتری از کلان داده را مورد بررسی قرار دهیم.

تعریف گوناگونی برای کلان داده (Big Data) وجود دارد ولی جامع‌ترین تعریف از داده‌های حجمی را موسسه گارتنر ارائه داده است. در این تعریف داده‌های حجمی باید سه شرط داشته باشند که به تئوری ۳۰ معروف است. (البته ممکن است در منابعی ۴۰ یا ۵۰ هم دیده شود).

این سه شرط عبارتند از:

۱. Volume (حجم خیلی زیاد داده)

۲. Variety (تنوع داده و عدم ساختار)

۳. Velocity (سرعت رشد داده)

برخی از NOSQL‌ها هر سه ۷ را پشتیبانی نمی‌کنند. مثلاً MONGODB شرط دوم را به خوبی پشتیبانی می‌کند ولی مورد اول را ناقص و مورد سوم را اصلاً پشتیبانی نمی‌کند. در مقابل پایگاه داده کاساندرا هر سه مورد را به خوبی پشتیبانی می‌کند.

۱. Volume یا حجم داده: از سال ۲۰۱۲، تقریباً روزانه ۲,۵ اگرا بایت داده تولید می‌شود و این مقدار، هر ۴۰ ماه، دو برابر می‌شود. همچنین تخمین زده می‌شود که والمارت، هر ساعت ۲,۵ پتا بایت داده از تراکنش‌های مشتریانش، جمع‌آوری می‌کند. همچنین، موفقیت شبکه‌های اجتماعی، موجب تولید حجم عظیمی از محتوا شده است؛ برای نمونه، توییتر، روزانه به تنها یک ترابایت داده تولید می‌کند.

۲. Variety یا تنوع داده: منابع داده‌های عظیم می‌تواند از چندین مبدأ و در شکل‌های ناهمگون مانند پیام‌ها، بهنگام‌سازی‌ها و تصاویر ارسال شده در شبکه‌های اجتماعی، سیگنال‌های GPS از گوشی‌های سلولی و غیره باشد. بعلاوه این داده‌ها فاقد شما هستند.

۳. Velocity یا سرعت رشد داده: در بسیاری از کاربردها، سرعت

کامپیوتر شما یک فیلسوف احساسی می شود!!

یادگرفته و می تواند از آن استفاده کند. در این تکنیک ها، یادگیری در یک سیستم کامپیوتری بدون برنامه نویسی صریح صورت می پذیرد.

ابتدا به توضیح برنامه نویسی صریح می پردازیم. برای این منظور به مثال زیر توجه کنید:

فرض کنید در یک فروشگاه بزرگ خرده فروشی به صورت اینترنتی در حال خرید هستید. در زمان خرید، سه محصول مختلف را به سبد خرید خود اضافه می کنید. فرض کنید این سه محصول به صورت زیر است:

- لپ تاپ سری N

- موس بی سیم

- یک عدد تمیز کننده مانیتور

حال، سیستم می خواهد به صورت هوشمند، به شما چند محصول دیگر را پیشنهاد دهد. مدل برنامه نویسی صریح به این صورت است که مثلا، سیستم محصولات هم دسته (به عنوان مثال یک سری محصولاتی که مربوط به حوزه IT هستند) را به شما نمایش بدهد. در این حالت، هوشمندی خاصی در سیستم مشاهده نمی شود و در واقع، سیستم (ماشین) یادگیری خاصی انجام نمی دهد. حال فرض کنید، سیستم از طریق الگوریتم های یادگیری ماشین، بتواند مشتریان قبلی خود را به گروه های مختلف تقسیم کند (به این کار اصطلاحاً خوشبندی یا Clustering گفته می شود). با این کار، شما با تکمیل سبد خرید خود، به دسته ای از مشتریان متعلق می شوید. با تعلق شما به گروه خاصی از مشتریان، محصولاتی که آن ها (قبل از خریداری کرده اند (و شما در سبد خرید خود ندارید) به شما پیشنهاد داده می شود.

یادگیری ماشین تزريق می شوند. این الگوریتم ها، وظیفه یادگیری و واکنشی الگوهای مختلف، در داده ها را دارند. بعد از بدست آوردن الگوهای توسعه الگوریتم ها (معمولاً

یادگیری ماشین موضوعی داغ است که اخیراً با نام های بزرگی چون گوگل و فیس بوک ساخته شده و با الگوریتم های بسیار پیچیده ای که گاهی اوقات همچون داستان های علمی تخیلی به نظر می رسد پیوند خورده است. حقیقت این است که یادگیری ماشین یک مجموعه ای بسیار کاربردی از تکنیک هایی است که قطعاً کاربرد خاصی در کسب و کار شما نیز دارد.

یکی از حوزه های تکنولوژی که نقشی قابل توجه در بهبود سرویس های ارائه شده در تلفن های همراه و فضای مجازی دارد، یادگیری ماشینی است. گاهی اوقات دو عبارت یادگیری ماشینی و هوش مصنوعی به جای یکدیگر مورد استفاده قرار می گیرند و این مساله به خصوص زمانی که یک شرکت بزرگ قصد دارد از جدیدترین نوآوری هاییش سخن بگوید بیشتر به چشم می آید، با این همه هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی دو حوزه کاملاً مجزا و البته متصل به یکدیگر در علم کامپیوتر به شمار می روند.

از جمله اهداف هوش مصنوعی این است که بتواند رفتار ذهن انسان را تقلید کند که برای این منظور نیز ماشین نیازمند توانمندی های یادگیری است. با این همه، هدف دانشمندان هوش مصنوعی کاملاً گستردگ و جامع است و علاوه بر یادگیری، موارد دیگری شامل نمایش دانش، منطق و حتی اموری نظیر تفکر انتزاعی را نیز در بر می گیرد. از سوی دیگر، یادگیری ماشینی صرفاً بر مقوله ای نوشتن نرم افزار تاکید دارد که می تواند از تجربیات گذشته درس بگیرد. اما نکته جالب تر در این رابطه آن است که یادگیری ماشینی در قیاس با هوش مصنوعی، ارتباط نزدیک تری با کنکاش داده ها و تحلیل های آماری دارد.

یادگیری ماشین، یک زیر مجموعه از هوش مصنوعی است. با استفاده از تکنیک های یادگیری ماشین، کامپیوتر الگوهای موجود در داده ها (اطلاعات پردازش شده) را

تقریباً یکسان است.

یادگیری ماشینی را می‌توان به سه گروه اصلی تقسیم کرد:

- یادگیری نظارت شده Supervised Learning
- یادگیری غیرنظارت شده Unsupervised Learning
- یادگیری تقویت شده Semi Supervised Learning

که تعاریف هر یک نیز به شرح زیر است.

یادگیری نظارت شده: زمانی که شما با استفاده از داده‌هایی که به خوبی برچسب گذاری شده‌اند به یک ماشین آموزش می‌دهید؛ به بیان دیگر، در این نوع یادگیری، داده‌ها از قبل با پاسخ‌های درست (نتیجه) برچسب گذاری شده‌اند. برای نمونه به ماشین عکسی از حرف A را نشان می‌دهید. سپس پرچم ایران که سه رنگ دارد را به آن نشان می‌دهید. یاد می‌دهید که یکی از رنگ‌ها قرمز است و یکی سبز و دیگری سفید. هرچه این مجموعه اطلاعاتی بزرگ تر باشد، ماشین هم بیشتر می‌تواند در مورد موضوع یاد بگیرد. پس از آنکه آموزش دادن به ماشین به اتمام رسید، داده‌هایی در اختیارش قرار داده می‌شوند که کاملاً تازگی دارند و قبل‌آنها را دریافت نکرده. سپس الگوریتم یادگیری با استفاده از تجربیات قبلی خود آن اطلاعات را تحلیل می‌کند. مثلاً حرف A را تشخیص می‌دهد و یا رنگ قرمز را مشخص می‌کند.

یادگیری نظارت نشده: این نوع یادگیری زمانی رخ می‌دهد که ماشین با استفاده از داده‌هایی آموزش می‌بینید که هیچ‌گونه برچسب گذاری روی آنها انجام نشده. در آنها انجام نشده. در این روش، هرگز به الگوریتم یادگیری گفته نمی‌شود که داده‌ها، نمایانگر چه چیزی هستند. برای نمونه، گفته می‌شود که اینجا یک حرف داریم اما هیچ‌گونه اطلاعاتی در مورد اینکه صحبت از کدام حرف است، به الگوریتم داده نمی‌شود یا در اینجا مشخصات پرچم را دریام اما نامی از پرچم به میان نمی‌آید. یادگیری نظارت نشده، همچون گوش دادن به یک فایل صوتی به زبانی است که نمی‌دانید؛ نه دیکشنری در اختیار دارید و نه حتی یک معلم که به شما بگوید در آن فایل صوتی چه حرف‌هایی گفته می‌شود. اگر تنها به یکی از فایل‌های صوتی ضبط شده به آن زبان گوش دهید، چیز زیادی دستگیری‌تان نمی‌شود... اما چنانچه صدھا ساعت پای آنها بشنینید، مغزتان شروع به ایجاد نوعی الگو در مورد آن زبان می‌کند.

از این زمان به بعد شروع به تشخیص الگوها می‌کنید و به تدریج در حین گوش دادن به آن پادکست‌ها، انتظار شنیدن اصوات خاصی را خواهد داشت. زمانی که یک دیکشنری در اختیار تان قرار داده شود و یا اینکه از راهنمایی‌های یک مری بهره‌مند شوید، آنگاه با سرعت بیشتری شروع به یادگیری آن زبان خواهد کرد.

نکته کلیدی در مورد یادگیری نظارت نشده آن است که پس از پردازش اطلاعات بدون برچسب، تنها کافی است که یک نمونه از داده‌های برچسب گذاری شده، در اختیار الگوریتم یادگیری قرار داده شود تا کارایی کامل پیدا کند.

به عنوان مثال پس از پردازش هزاران عکس مربوط به حروف انگلیسی، تنها با پردازش حرف A، بالافصله یک بخش کامل از داده‌های پردازش شده برچسب گذاری می‌شوند. مزیت این روش آن است که به مجموعه‌ی کوچکی از داده‌های برچسب

یکی از الگوریتم‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، یک مدل ساخته می‌شود. این مدل می‌تواند در حافظه ذخیره شود. پس از ذخیره مدل، سیستم توانایی پیش‌بینی رفتار یک عامل را دارد. در مثال بالا، شما (شخصی که چند محصول را در سبد خرد خود دارد)، به عنوان یک پرس و جو به مدل آموزش دیده، داده می‌شوید. این مدل، می‌تواند خروجی پیش‌بینی (در این مثال، محصولی که باید به شما براساس خریدهای مشتریان هم دسته شما توصیه شود) را برگرداند.

به این نگاه در سیستم‌های کامپیوتری، یادگیری ماشین گفته می‌شود. مدلی که شاید بتوان آن را برنامه نویسی دانست، در واقع، برنامه نویسی فرآیندها را اتوماتیک می‌کند، این در حالی است که یادگیری ماشین همین فرآیندهای خودکار را یک بار دیگر خودکار می‌کند.

یکی از تعاریف یادگیری ماشینی، که از سوی تام میشل، پروفسور دانشگاه کارنگی ملون، ارائه گردید بدین شرح است: نوعی برنامه کامپیوتری که با توجه به برخی وظایف گروه T و عملکرد P، تجربه E را شکل می‌دهد؛ اگر عملکرد آن در گروه وظایف T آنطور که توسط

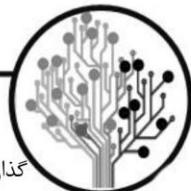
P اندازه گیری شده با تجربه E ببود پیداکند. درک بهتر این تعریف بهتر است آن را به شکل ساده شده برایتان شرح دهیم: اگر یک برنامه کامپیوتری بتواند عملکرد خود در انجام یک وظیفه را، با استفاده از تجربیات قبلی اش، بهبود بخشد، آنگاه می‌توانید بگویید که آن ماشین یاد گرفته است. اما در پاره‌ای از موارد، developer‌ها کلیه پارامترهای لازم برای انجام یک وظیفه را برای ماشین برنامه نویسی می‌کنند و داده‌های مورد نیاز برای انجام آن را نیز در اختیارش قرار می‌دهند که این نوع عملکرد کاملاً با یادگیری ماشینی فرق دارد. برای نمونه یک برنامه کامپیوتری می‌تواند بازی اکس او (XO) را انجام دهد چون یک برنامه نویس کد مناسب و استراتژی برنده شدن را، برای آن نوشته است. با این همه، برنامه‌ای که هیچ استراتژی از پیش تعريف شدهای برای این کار ندارد و تنها قوانین بازی، ستاریوی پیروزی و این که شروط برنده شدن چیست را می‌داند، باید بازی کردن را با تکرار و تمرین یاد بگیرد.

اما این مساله صرفا در مورد بازی‌ها به کار برده نمی‌شود و در مورد برنامه‌هایی که عملیات طبقه بندی و پیش‌بینی را انجام می‌دهند نیز صدق می‌کند. طبقه بندی فرایندی است که در آن یک ماشین می‌تواند چیزهای مختلف را با استفاده از یک دیتابیس که شامل اطلاعات بصری و داده‌های حاصل از اندازه‌گیری می‌باشد را تشخیص داده و آنها را گروه بندی کند.

پیش‌بینی، که از آن تحت عنوان سیر بازگشت داده‌های آماری یاد می‌شود، زمانی رخ می‌دهد که یک ماشین بتواند ارزش یک چیز را براساس ارزش‌های قبلی حدس بزند و پیش‌بینی کند. برای نمونه، با در نظر گرفتن مجموعه‌ای از خصوصیات برای یک خانه، تصمیم می‌گیرد که ارزش آن براساس خانه‌های فروخته شده قبلی چقدر است.

با این توضیحات، به تعریف دیگری از یادگیری ماشینی می‌رسیم که درواقع همان استخراج دانش از داده‌های است. در این تعریف شما با یک پرسش روبرو هستید و قصد دارید به آن پاسخ دهید. از طرفی، تصویرتان این است که جواب در داخل داده‌ها قرار دارد و شاید به همین خاطر است که یادگیری ماشینی به داده‌های آماری و کنکاش آن‌ها مربوط می‌شود.

یادگیری ماشین به فرآیندهای داده کاوی، بسیار شبیه و از نگاه کاربردی

اصطلاحات رایج یادگیری ماشینی این کار از طریق دستکاری ماتریکس و همچنین نوعی تابع فعالسازی انجام می‌گیرد. کاربرد شبکه‌های عصبی در سال‌های اخیر افزایشی چشمگیر داشته و هم اکنون نیز این شبکه‌ها همراه با لایه‌های متعددی از نورون‌های متصل به هم استفاده می‌شود. در جریان کنفرانس Google I/O سال ۱۵، ۲۰ ساندار پیچای، نایب رئیس بخش محصولات گوگل، توضیح داد که چطور یادگیری ماشینی و شبکه‌های عصبی به این شرکت کمک کرده تا ماموریت اصلی خود، یعنی سازماندهی اطلاعات جهانی را به انجام رسانده و دسترسی به این اطلاعات را برای همه کاربران سطح دنیا فراهم نماید.

به این علت است که اکنون می‌توانید از Google Now

سؤالاتی از این قبیل پرسید: در زبان اسپانیایی چطور می‌گویید قربانی؟ و به خاطر همین شبکه‌های عصبی است که گوگل می‌تواند اموری نظیر تشخیص صدا، پردازش

زبان‌های طبیعی و ترجمه را انجام دهد.

که رقمی فوق العاده محسوب می‌شود و به خاطر استفاده از آنهاست که نرخ خطای تشخیص کلام گوگل از ۲۳ درصد در سال ۲۰۱۳ میلادی به ۸ درصد در سال ۲۰۱۵ کاهش پیدا کرد.

بنابراین، مشخص شد که شرکت‌هایی نظیر گوگل و فیسبوک از

یادگیری ماشینی برای بهبود سرویس‌های خود بهره می‌گیرند. حال این سوال مطرح می‌شود که این نوع یادگیری چه دستاوردهایی می‌تواند برای انسان داشته باشد؟ یکی از حوزه‌های جالب، حاشیه نویسی عکس‌هاست. نمونه دیگر این است که به کامپیوتر فرایند نوشتن یاد داده شود. گوگل به تازگی مقاله‌ای را در رابطه با شبکه‌های عصبی منتشر کرده و یادآور شده که از این شبکه به عنوان روشی برای الگوگذاری مکالمات بهره می‌برد و پژوهشگران این شرکت در جریان آزمایشات خود با استفاده از ۶۲ میلیون جمله دریافت شده از زیرنویس تعدادی فیلم، به ماشین آموزش دادند.

همانطور که تصورش را خواهید کرد، نتایج فوق العاده‌اند. در بخشی از این آزمایش، ماشین مدعی می‌شود «از اینکه یک فیلسوف احساس شرم نمی‌کنم» و در ادامه، زمانی که از آن در مورد اخلاقیات و اصول اخلاقی سوال شد پاسخ داد: «حس و حال شرکت در یک بحث فلسفی را ندارم.»

بنابراین اینگونه به نظر می‌رسد که اگر به صورت مستمر، زیرنویس فیلم‌های هالیوودی را به یک ماشین بدھیم، می‌توانیم یک فیلسوف احساساتی را داشته باشیم.

برخلاف بسیاری از حوزه‌های پژوهش در زمینه هوش مصنوعی، یادگیری ماشینی را نمی‌توان به عنوان یک هدف نامشهود در نظر گرفت؛ درواقع، یادگیری ماشینی نوعی واقعیت است که هم‌اکنون برای بهبود سرویس‌های مورد استفاده انسان، به کار گرفته می‌شود.

از بسیاری جهات، می‌توان یادگیری ماشینی را نوعی ستاره فراموش شده در نظر گرفت که در پشت صحنه مشغول فعالیت است و همه تلاشش را به کار می‌گیرد تا پاسخ‌هایی که به دنبالشان هستیم را بیابد.

گذاری شده برای این کار نیاز است. ایجاد داده‌های برچسب گذاری شده نیز به مرتبه سخت تر از داده‌های بدون برچسب است. به طور کلی همه‌ی ما به حجم اینبوهی از داده‌های بدون برچسب دسترسی داریم و تنها بخش کوچکی از آنها برچسب گذاری شده‌اند.

یادگیری تقویت شده: این نوع یادگیری شباهت زیادی به نوع نظارت نشده دارد و وجه تشابهشان نیز در آن است که داده‌های مورد استفاده برای یادگیری برچسب گذاری نمی‌شوند، با این همه، زمانی که پرسشی در مورد داده‌ها مطرح می‌شود،

نتیجه درجه‌بندی خواهد شد. یک مثال خوب برای این نوع یادگیری، انجام بازی است. اگر ماشین‌برنده‌ی بازی شود، سپس از نتیجه‌ی کار برای تقویت حرکات آتی خود در حین بازی بهره می‌گیرد.

مجدداً باید تأکید کنیم که اگر کامپیوتر، تنها یک یا دو بار بازی را انجام

دهد این روش تاثیری در عملکرد آن نخواهد داشت. اما اگر هزاران بار و حتی میلیون‌ها بار این کار را انجام دهد، آنگاه اثر کلی این کار، باعث شکل گیری نوعی استراتژی پیروزی در آن خواهد شد.

عملکرد یادگیری ماشینی چگونه است؟

مهندسانی که در زمینه‌ی ساخت سیستم‌های یادگیری ماشینی فعالیت دارند، تکنیک‌های مختلفی را برای این منظور مورد استفاده قرار می‌دهند.

همانطور که پیشتر گفته شد، تعداد زیادی از این تکنیک‌ها به کنکاش داده‌ها و آمارها مربوط می‌شوند. برای نمونه، اگر مجموعه‌ای از اطلاعات را در اختیار داشته باشید که خصوصیات انواع گوناگونی از سکه، شامل وزن و شعاع را تعریف کنند، آنگاه می‌توانید از تکنیک‌های آماری نظیر الگوریتم «تزویدکترین همسایه» برای طبقه‌بندی سکه‌ای که قبلاً مشاهده نشده استفاده نمایید.

کاری که الگوریتم «تزویدک ترین همسایه» انجام می‌دهد آن است که به دنبال طبقه‌بندی نزدیک‌ترین همسایه آن سکه می‌گردد و سپس همان طبقه‌بندی را برای آن سکه جدید نیز قائل می‌شود.

تعداد همسایه‌هایی که برای اتخاذ این تصمیم مورد استناد قرار گرفته‌اند با عنوان K شناخته می‌شود و بر همین اساس، عنوان کامل برای الگوریتم به این شرح خواهد بود: K همسایه نزدیک.

در فرآیندهای یادگیری ماشین، داده‌ها بسیار اهمیت دارند. اصطلاح معروفی در این حوزه وجود دارد که به این صورت تعریف می‌شود:

اگر داده‌ی بد، به سیستم تزریق شود، خروجی نیز، خروجی بدی خواهد بود.

به این معنی که، هر چقدر الگوریتم‌های مختلف یادگیری ماشین، قوی و جامع طراحی شوند، اگر داده‌های خوبی به سیستم وارد نشود مثلاً داده‌های غلط یا داده‌های ناکافی، سیستم پاسخی غیر دقیق و ناصحیح ارائه می‌دهد.

یکی از اصطلاحاتی که به تناوب از سوی شرکت‌های نظیر گوگل و فیسبوک مورد استفاده قرار می‌گیرد، «شبکه عصبی» است. یک شبکه عصبی، در اصل نوعی تکنیک یادگیری ماشینی است که براساس نحوه عملکرد نورون‌های مغز انسان طراحی شده و از این ایده پیروی می‌کند که نورون‌ها، پس از دریافت تعدادی داده ورودی، سیگنالی را بر حسب تفسیر خود از آن، اطلاعات پخش می‌کنند. در

یا دگری علیق

ارتباط بین ورودی و خروجی نباشد و صرفاً بخواهند که ورودی‌ها را دسته‌بندی کنند. به این نوع از یادگیری، یادگیری بی نظارت می‌گویند که البته خود این نوع به زیرمجموعه‌هایی جزئی تر تقسیم‌بندی می‌شود که از جمله آنها می‌توان به خوشبندی و مدل پنهان مارکوف و برخی شبکه‌های عصبی مصنوعی اشاره کرد. این نوع از یادگیری ماشین بسیار حائز اهمیت هست چرا که نمی‌توان برای ماشین تمامی ورودی‌ها را برچسب‌گذاری کرد و در این زمان هست که ارزش این نوع از یادگیری آشکار می‌شود (البته می‌توان ورودی‌های برچسب‌گذاری نشده را در دسته‌ای از دسته‌های تعریف شده برای ماشین لحاظ کرد).

دسته‌ی دیگری از یادگیری مربوط به یادگیری نیمه نظارتی است که داده‌های برچسب‌دار و بدون برچسب به طور همزمان به منظور افزایش دقت

یادگیری توسط ماشین به شیوه‌های مختلف صورت می‌پذیرد در زیر به صورتی مختصر به هر کدام می‌پردازم.

یادگیری با نظارت: که شامل تعدادی داده به جهت آموزش است و این داده‌ها شامل ورودی‌ها و خروجی‌ها شده که باید ماشین تابعی از ورودی به خروجی را فراگیرد.

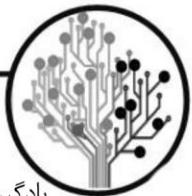
یادگیری تقویتی: یادگیری تقویتی مسائله‌ای است که یک عامل که باید رفتار خود را از طریق تعاملات آزمون و خطا با یک محیط پویا فراگیرد، با آن مواجه است. در یادگیری تقویتی هیچ نوع زوج ورودی- خروجی ارائه نمی‌شود. به جای آن، پس از اتخاذ یک عمل، حالت بعدی و پاداش یا تنبیه بلاfaciale به عامل ارائه می‌شود.

در دو حالتی که ذکر شد از ماشین می‌خواستیم که ورودی‌ها را به خروجی مربوط کند. حال اگر بخواهیم که ماشین بدون ارائه نمونه به آن تشخیص دهد باید چه کرد؟ طبیعتاً باید به سراغ انواع دیگری از یادگیری برویم که هدف‌شان ایجاد

کار کردن با صفحه کلید گوشی موبایل جزء لاینفک زندگی روزانه ماست. نمی‌دونم که چه قدر به این مسئله توجه کردیم، می‌تونید همین الان گوشی‌تون رو بردارید و بنویسید سلام چط حالا به کلمه‌های پیشنهادی صفحه کلید گوشی‌تون نگاه کنید. احتمالاً کلمه‌های پیشنهادیش چه طور چه طوری و... هست و سوالی که می‌شه پرسید اینه که ماشین این مسئله را از کجا می‌فهمه و این کلمه‌ها رو بر چه اساسی پیشنهاد می‌ده؟ در این شماره از نشریه قرار شده به این مسئله پردازیم، ابتدا یک نگاه تاریخی به مسئله داشته باشیم.

اصطلاح هوش مصنوعی برای اولین بار توسط جان مکارتی استفاده شد و به عبارت ساده هوش مصنوعی شامل دستگاه‌هایی است که می‌توانند کارهایی را انجام دهند که دارای مشخصه هوش انسانی باشند. یکی از شاخه‌های کاربردی هوش مصنوعی یادگیری ماشین هست که به تنظیم و اکتشاف شیوه‌ها و الگوریتم‌هایی می‌پردازد که بر اساس آنها کامپیوترها و سایر سیستم‌ها توانایی یادگیری پیدا می‌کنند. به طور کلی تر می‌توان اینطور گفت که با استفاده از این روش سعی بر بهبود و اصلاح یادگیری با اتکا بر رشد تدریجی داده‌ها توسط ماشین داریم. روش یادگیری ماشین "آموزش" یک الگوریتم است، تا بتوانند نحوه یادگیری را انجام دهد.

"مجموعه آموزش" شامل مقدار زیادی داده است و به الگوریتم اجازه داده ای شود که داده‌ها را با خودش تنظیم و در صورت نیاز داده‌ها را اصلاح کند.

همین شکل هست تا عمیق‌ترین لایه که عکس کامل می‌شه و تمام جزئیات در آن هست و در نهایت به کمک آن می‌توانیم عکس را در یک دسته قرار بدهیم (به طور مثال با دادن عکس یک خودرو به ورودی برنامه، نام خودرو را از خروجی دریافت کنیم).

"نورون‌ها" هستند. هر لایه یک ویژگی خاص (مانند تشخیص لبه‌ها/منحنی‌ها در تصویر) را برای یادگیری انتخاب می‌کند. یک نمونه آموزشی (برای نمونه: تصویر یک گربه) می‌تواند به صورت‌های گوناگون بسان یک بردار ریاضی پر شده از مقدار به ازای هر پیکسل و در دید کلی تر به شکل یک مجموعه از زیرشکل‌های کوچک‌تر (نظیر اعضاي صورت گربه) مدل‌سازی شود. برخی از این روش‌های مدل‌سازی سبب ساده شدن فرایند یادگیری ماشین (برای نمونه: تشخیص تصویر گربه) می‌شود.

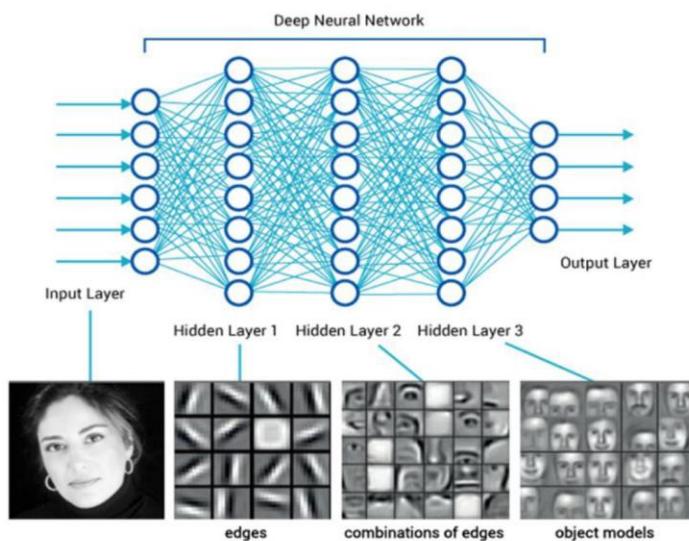
مثال دیگری از یادگیری عمیق در مورد پردازش تصویر به روش شبکه عصبی کانولوشن (Convolution Neural Network (CNN)) است. در یادگیری عمیق ما برای آنکه به کامپیوتر عملی را اصطلاحاً آموخت بدھیم از

یادگیری در ماشین به آن داده می‌شود. در این نوع هم زیرمجموعه‌های جزئی‌تر هم داریم که می‌توان به روش‌های مولد و روش‌های مبتنی بر گراف و روش‌های مبتنی بر فرض جداسازی کم چگالی که به حساب می‌آیند، اشاره کرد.

و اما یادگیری عمیق:

یادگیری عمیق معمولاً در ابعاد کلان داده (Big Data) کاربرد پیدا می‌کند و حجم پردازش اولیه برای آن نیاز به ساخت افزارهای قوی‌تری دارد، این پردازش‌ها که معمولاً بسیار سنگین می‌باشند، بر روی GPU های کارت‌های گرافیک انجام می‌گیرد در واقع دلیل استفاده از GPU ها در پردازش‌های مربوط به یادگیری عمیق به علت توانایی بالای GPU در پردازش موازی می‌باشد. زیرا هر GPU شامل چند صد تا چند هزار هسته‌ای کوچک پردازشی است که هر کدام می‌توانند به صورت مستقل بخشی از پردازش‌های موردنیاز را انجام دهند. در این زمینه شرکت Nvidia با کارت‌های گرافیک خود بسیار پیشتاز عمل می‌کند و معمولاً کتابخانه‌های مرسم (مانند گوگل تنسورفلو) جهت استفاده GPU از زبان سطح میانی کودا (Cuda) که مربوط به کارت‌های گرافیک شرکت Nvidia می‌باشد، استفاده می‌کنند.

توضیح دقیق مطالب قبلی جداً در حد و حوصله یک نشریه نیست و هر کدام از مطالب بالا می‌توانن موضوعات یک کلاس درس باشند (هرچند که هستند). یادگیری عمیق کاربردهای گوناگونی دارد و من سعی کردم نمایی کلی از این موضوع را برای شما ایجاد کنم و قطعاً مطالب زیادی هستند که به دلایل محدود کننده از ذکر آنها معدوم و لی امیدوارم کلید واژه‌های خوبی دستتون اومده باشه! حالا نوبت شماست که برید سراغ مطالب دقیق‌تر.

می‌کند که ما بصورت لایه به لایه به عمق تصویر می‌رویم و سعی می‌کنیم در هر لایه از آن تصویر ویژگی‌های مختلف تصویر را استخراج کنیم (feature extraction). مثلاً در لایه اول عکس به قطعاتی تبدیل می‌شود که هیچ‌کدام واضح و حتی اثری از عکس اولیه را هم ندارند. در لایه دوم کمی دقیق‌تر می‌شویم و جزئیات بیشتری را از عکس لحاظ می‌کنیم و این لایه از ترکیب قطعات لایه اول بدست آمده. روال کار به تکرار و ایجاد عمق‌های بیشتر استفاده کرده و به عمق مسئله رفته و سعی می‌کنیم یک موضوع را به صورت عمیق‌تر بررسی کنیم. اینگیزه نخستین در بوجود آمدن این ساختار یادگیری از راه بررسی ساختار عصبی در مغز (اتصال چندین نورون) (انسان الهام گرفته شده) است. شبکه عصبی مصنوعی (ANNs) الگوریتمی است که ساختار بیولوژیکی مغز را تقلید می‌کند. در ANN‌ها، "نورون‌ها" وجود دارند که دارای لایه‌های جدا و متصل به دیگر

معرفی پردازش تکاملی

به نسل بعدی انتقال می‌یابد. گزینش طبیعی از مرکزی ترین یا شاید هم مرکزی ترین نکاتی است که بیولوژی امروزه بر روی آن تمرکز دارد.

تعریف تکامل:

تکامل در بیولوژی، به فرایندهای اطلاق می‌شود که بر اساس آن، جمعیت گونه‌ها با ویژگی‌های برتر و راثتی افزایش می‌یابند و از نسلی به نسل بعدی منتقل می‌شوند. در طول زمان این ویژگی‌ها به گونه‌جانوری کمک می‌کنند که به تعداد بیشتری نسبت به گونه‌های رقیب تکثیر بیابند و در جمعیت بر آن‌ها تسلط بیابند. اتفاق افتادن این فرایند در مدت‌های طولانی می‌تواند پدید آمدن موجودات جدید را توضیح دهد.

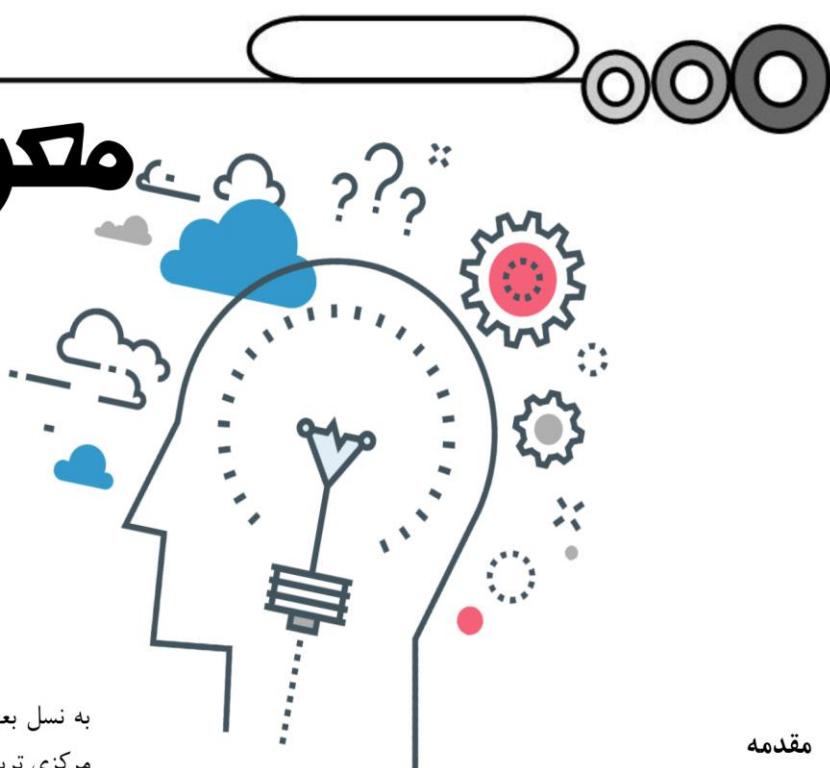
بر اساس تئوری تکامل، موجودات جدید تر همگی اجداد مشترکی دارند و برای نشان دادن این شراکت در اجاد معمولاً از درخت واره‌های فیلوجنتیکی (phylogenetic tree) استفاده می‌شود. به عنوان مثال، ارتباط حیوانات با گیاهان و سایر موجودات را نشان می‌دهد.

گاه به صورت تصادفی و بر اثر برخی علت‌های دیگر این اطلاعات ژنتیکی به واسطه یک جهش ژنتیکی تغییر پیدا می‌کنند. اگر جهش ژنتیکی وجود نداشته باشد تمامی موجودات دقیقاً شبیه یکدیگر خواهند بود. این تغییرات ژنتیکی یکی از عوامل تکامل هستند و عامل دیگر نیز شرایط زیستی در محیطی است که این جانداران در آن زندگی می‌کنند. تغییرات زیست محیطی باعث می‌شود موجوداتی که سازگارتر با محیط هستند نجات پیدا کنند و موجوداتی که سازگاری با محیط ندارند نابود شوند.

بطور خلاصه پردازش تکاملی الگوریتم‌هایی هستند که از یک فرایند در طبیعت الهام گرفته و برای پیدا کردن یک جواب در فضای نمونه گسترش کاربرد دارند و همچنین پردازش تکاملی روش‌های مختلفی دارد؛ مانند، الگوریتم تکاملی، الگوریتم ژنتیک، الگوریتم کلونی مورچه‌ها... که توضیحات مختصراً در مورد الگوریتم‌های تکاملی ژنتیک می‌دهیم.

الگوریتم تکاملی:

الگوریتمی است که زیر مجموعه‌ای از محاسبات تکاملی است و در شاخه هوش مصنوعی قرار می‌گیرد. الگوریتم‌های تکاملی که الهام گرفته از

مقدمه

پردازش تکاملی شاخه‌ای جدید از هوش مصنوعی که با در نظر گرفتن یک یا چند جواب اولیه برای یک مساله، با به وجود آوردن جواب‌های جدید از جواب‌های موجود و انتخاب جواب‌های بهتر سعی می‌کند یک جوابی نسبتاً بهینه برای مساله بدد آورد.

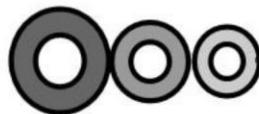
تکامل چیست؟

ابتداً ترین و خام ترین برداشتی که هر انسانی از تکامل دارد، این است که انسان‌ها از نسل میمون‌ها هستند. اگر بخواهیم این جمله را کمی بیشتر توضیح دهیم، این گونه بیان می‌کنیم که بر اساس نظریه گزینش طبیعی، طبیعت موجوداتی که ویژگی‌های مساعد برای نجات یافتن یا ادامه حیات و تکثیر شدن دارند را حفظ می‌کند و موجوداتی که این ویژگی‌ها و صفات را نداشته باشند، تدریجاً منقرض می‌کند.

تعریف گزینش طبیعی:

بر اساس نظریه گزینش طبیعی، طبیعت موجوداتی که ویژگی‌های مساعد برای نجات یافتن و ادامه حیات و تکثیر شدن را دارند را حفظ می‌کند و موجوداتی که این ویژگی‌ها و صفات را نداشته باشند، تدریجاً منقرض می‌شوند.

گزینش طبیعی در قیاس با گزینش مصنوعی نام‌گذاری شده است که در آن انسان‌ها گونه خاصی از جانداران را که مورد نظر آن‌ها است، انتخاب می‌کنند و آن‌ها را تکثیر می‌کنند، مثل، کشاورزان گندم را گزینش کرده و به تکثیر آن کمک می‌کنند و یا دامداران گاو را گزیده و با پرورش دادن آن به ادامه حیات و تکثیر آن یاری می‌رسانند، داروین معتقد بود طبیعت نیز چنین می‌کند، و موجوداتی که بتوانند خود را بشرایط زیستی همساز کنند، احتمال ادامه یافتن حیات شان از باقی جانداران بیشتر خواهد شد و برعکس، یعنی طبیعت نیز بصورت استعاره‌ای همچون آن کشاورز که گزینش مصنوعی می‌کند، موجوداتی را انتخاب می‌کند و باعث گسترش آن‌ها می‌شود. مفهوم گزینش طبیعی همان تولید مثل افرادی است، یعنی بعضی از اعضای یک گونه بیش از سایر اعضاء تولید مثل می‌کنند و در نتیجه میزان بیشتری از زن آن‌ها

مساله مشخص با هر بار بکارگیری، پاسخی متفاوت ارائه دهد. اگرچه تمامی این پاسخ‌ها می‌توانند پاسخ‌هایی باشند که دقت مورد نیاز را برآورده کنند. الگوریتم‌های ژنتیک قابل اعمال به تمام مسایل بهینه سازی هستند، اما در مسایلی این روش‌ها نسبت به سایر روش‌ها بسیار کنترل عمل می‌کنند. بنابراین ژنتیک، روشی عمومی برای تمام جستجوها نمی‌باشد، با این وجود این الگوریتم (و سایر الگوریتم‌های تکاملی) فضای پاسخ را به صورت موازی و خوش به خوش و نه به صورت عضو به عضو می‌کارند، به همین دلیل امکان رخدادن اپتیمم‌های محلی از بین می‌رود. این روش‌ها نیازی به اطلاعات مربوط به مشتقات تابع هدف ندارند. تنها شکل اصلی تابع مورد نیاز می‌باشد.

چهار فرایند اصلی در الگوریتم ژنتیک عبارتند از:

ایجاد جمعیت کروموزومها (تبديل مجموعه ای از پاسخهای ممکن به شکل کروموزوم و زن)

انتخاب (جفت یابی) (Selection)

ترکیب (CrossOver)

جهش (Mutation)

قبل از ادامه بحث لازم است قسمتی بسیار مهم از الگوریتم ژنتیک، تابع تطبیق یا تابع هدف (Fitness function – Objective function) را معرفی کیم. این تابع شاید قلب الگوریتم ژنتیک باشد. انتخاب اعضاء بهتر یا به عبارتی زنده ماندن زن‌های بهتر با این تابع کنترل می‌شود. الگوریتم‌های ژنتیک اگرچه در شکل‌های مختلفی وجود دارند اما حداقل شامل چهار قسمت زیر می‌باشند:

- جمعیتی از جواب‌های ممکن که به کروموزوم و زن تبدیل شده اند
- عملگر انتخاب
- عملگر ترکیب
- عملگر جهش

برنامه نویسی ژنتیک: (GP)

یک متداول‌تری خودکار الهام گرفته شده از تکامل زیستی است برای یافتن برنامه‌های کامپیوترا که الگوریتمی تکاملی را برای بهینه کردن جمعیتی از برنامه‌های کامپیوترا که بر حسب چشم انداز شایستگی تعیین شده توسط توانایی برنامه برای انجام وظیفه محاسباتی داده شده به کار می‌رود. در ابتدا دستورات برنامه و مقادیر داده در قالب ساختارهای درختی سازماندهی می‌شوند، بنابراین از زبان‌هایی استفاده می‌شود که به طور طبیعی دارای چنین ساختارهایی بودند مانند Lisp، اما امروزه برنامه‌های کامپیوترا در GP می‌توانند با زبان‌های متنوعی نوشته شوند.

خلاصه مطلب اینکه پردازش تکاملی جزء زیرمجموعه ای از هوش مصنوعی (یا بطور خاص هوش محاسباتی) است و مسائل بهینه سازی ترکیبی را در بر می‌گیرد. همچنین شامل روش‌های مختلفی می‌باشد؛ مانند، الگوریتم تکاملی، الگوریتم ژنتیک، الگوریتم کلونی مورچه‌ها وغیره است که در بین این روش‌ها الگوریتم ژنتیک و کلونی مورچه‌ها بیشتر مورد توجه محققین بوده است.

منبع: <http://mag-iran.com>

مکانیزم تکامل طبیعی و باشد بر اصل انتخاب طبیعی داروین می‌باشد، در مسائل بهینه سازی و جستجوهای تطبیقی مورد استفاده قرار می‌گیرند. پارامترهای تعریف شده در این الگوریتم‌ها شامل مواردی مانند: جمعیت، نحوه نمایش اعضای جمعیت، تابع ارزیابی، تابع انتخاب والدین، عملگرهای تکاملی بازترکیبی، جهش و تابع انتخاب بازماندگان می‌باشد.

انواع مختلف الگوریتم‌های تکاملی:

انواع مختلف الگوریتم‌های تکاملی که تا حال مطرح شده اند، به شرح زیر می‌باشد:

• الگوریتم ژنتیک (Genetic Algorithm)

• برنامه نویسی ژنتیک (Genetic Programming)

• راهبردهای تکاملی (Evolutionary Strategies)

• برنامه نویسی تکاملی (Evolutionary Programming)

• Differential Evolution

• Cultural Evolution

• Co-evolution

مراحل الگوریتم تکاملی:

i. ایجاد مجموعه ای از جواب‌های تصادفی

ii. مقایسه جواب‌ها، رتبه بندی آن‌ها و انتخاب بهترین‌ها

iii. ترکیب جواب‌های بدست آمده با شبیه سازی فرآیند‌های طبیعی مانند تولید مثل، ادغام جواب‌های جدید با جواب‌های قدیمی

الگوریتم‌های تکاملی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

• الگوریتم ژنتیک

• استراتژی‌های تکاملی

• برنامه‌ریزی تکاملی

الگوریتم‌های ژنتیک:

الگوریتم‌های ژنتیک یکی از الگوریتم‌های جستجوی تصادفی است که ایده آن برگرفته از طبیعت می‌باشد. الگوریتم‌های ژنتیک در حل مسائل بهینه سازی کاربرد فراوانی دارند. به عنوان مثال، در طبیعت از ترکیب کروموزوم‌های بهتر، نسل‌های بهتری پدید می‌آیند. در این بین گاهی اوقات جهش‌هایی نیز در کروموزوم‌ها روی می‌دهد که ممکن است باعث بهتر شدن نسل بعدی شوند. الگوریتم ژنتیک نیز با استفاده از این ایده اقدام به حل مسائل می‌کند. در تعریفی دیگر، الگوریتم ژنتیک یکی از الگوریتم‌های تکاملی است که اگرچه به شکل‌های مختلفی ارائه شده است اما پایه تمام این شکل‌ها چهار فرایند است که در ادامه به آن‌ها پرداخته می‌شود.

الگوریتم ژنتیک یک بهینه سازی غیر جبری است که مناسب برای توابعی است که بهینه سازی آن‌ها با روش‌های جبری، کاری طاقت فرسا است. همچنین این الگوریتم‌ها قادر به حل مسایلی هستند که در فضای حل شان ناپیوستگی وجود دارد. یکی دیگر از مزایای این روش، توانایی اعمال آن به مسایلی است که دارای متغیرهای زیاد می‌باشند.

از طرف دیگر، الگوریتم ژنتیک ضعف‌هایی نیز دارد. این روش غیر جبری است، بنابراین پاسخ دقیق مساله را نمی‌یابد و حتی ممکن است برای یک

اینباخت!!!

راه و پاه رمزنگاری

یا با رابطه‌ای بسیار ساده از یکدیگر قابل استخراج می‌باشند و رمزگذاری و رمزگشایی اطلاعات نیز دو فرآیند عکس یکدیگر می‌باشند.

واضح است که در این نوع از رمزنگاری، باید یک کلید رمز مشترک بین دو طرف تعریف گردد. با توجه به اینکه کلید رمز باید کاملاً محظمه باقی بماند، برای ایجاد و رد و بدل کلید رمز مشترک، باید از کاتال من تری استفاده نمود و یا از روش‌های رمزنگاری نامتقارن استفاده کرد. نیاز به وجود یک کلید رمز به ازای هر دو نفر درگیر در رمزنگاری متقارن، موجب بروز مشکلاتی در مدیریت کلیدهای رمز می‌گردد.

رمزنگاری DES

استاندارد رمزنگاری داده (DES) یک الگوریتم ریاضی است که برای رمزگشایی و رمزگشایی اطلاعات کدشده‌ی باپری به کار می‌رود. رمزنگاری، داده‌ها را تبدیل به داده‌های نامفهومی به نام cipher می‌کند. رمزگشایی از آن را به داده‌های اصلی بازمی‌گرداند. الگوریتم مذکور هر دو عملیات رمزنگاری و رمزگشایی را بر اساس یک عدد باپری به نام کلید ، مشخص می‌سازد. داده‌ها تنها در صورتی قابل بازیابی از cipher هستند که دقیقاً از کلیدی که برای رمزنگاری استفاده شده برای رمزگشایی نیز استفاده شود. الگوریتم DES دارای دو جزء است. الگوریتم رمزنگاری : الگوریتم DES منتشر شده شامل چندین تکرار از یک تغییر شکل ساده با استفاده از هر دو تکنیک جابجایی و جایگزینی است. این الگوریتم تنها از یک کلید برای رمزنگاری و رمزگشایی استفاده می‌کند و به همین جهت به آن رمزنگاری کلید اختصاصی نیز گفته می‌شود. در این حالت حفظ کلید به صورت محظمه توسط فرستنده و گیرنده پیغام بسیار اهمیت دارد زیرا الگوریتم به صورت عمومی در اختیار همکان است و در صورت لو رفتن کلید، هر کسی می‌تواند پیغام محظمه را ببیند. به همین جهت در رمزنگاری DES عموماً عمر کلید به اندازه عمر تراکنش است.

کلید رمزنگاری : کلید DES یک توالی هشت بایتی است که هر بایت شامل یک کلید هفت بیتی و یک بیت توازن است. در حین رمزنگاری، الگوریتم DES متن اصلی را به بلوک‌های ۶۴ بیتی می‌شکند. این الگوریتم در هر زمان بر روی یک بلوک کار می‌کند و آن را از نصف شکسته و کاراکتر به کاراکتر رمزنگاری می‌کند. کاراکترها ۱۶ بار، تحت نظارت کلید ، تغییر شکل پیدا کرده و در نهایت یک متن رمزنگاری شده ۶۴ بیتی تولید می‌شود. کلید حاوی ۶۵ بیت معنادار و هشت بیت توازن است .

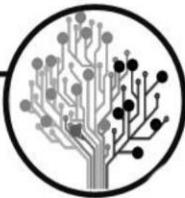
الگوریتم رمزنگاری، به هر الگوریتم یاتابع ریاضی گفته می‌شود که به علت دارا بودن خواص موردنیاز در رمزنگاری، در پروتکلهای رمزنگاری مورد استفاده قرارگیرد. اصطلاح الگوریتم رمزنگاری یک مفهوم جامع است و لزومی برای استفاده‌ی مستقیم از هر الگوریتم این دسته، برای رمزگذاری اطلاعات نیست ، بلکه صرفاً وجود کاربرد مربوط به رمزنگاری مدنظر است.

در گذشته، سازمان‌ها و شرکت‌هایی که نیاز به رمزگذاری و یا سرویس‌های دیگر رمزنگاری داشتند، الگوریتم رمزنگاری منحصر به فردی را طراحی می‌نمودند . به مرور زمان مشخص گردید که گاهی ضعف‌های امنیتی بزرگی در این الگوریتم‌ها وجود دارد که موجب سهوالت شکسته شدن رمز می‌شود. به همین دلیل ، امروزه رمزنگاری مبتنی بر پنهان نگاه داشتن الگوریتم رمزنگاری منسوخ شده است و در روش‌های جدید رمزنگاری، فرض بر این است که اطلاعات کامل الگوریتم رمزنگاری منتشر شده است و آنچه پنهان است فقط کلید رمز است.

رمزنگاری کلید متقارن Symmetric

یک الگوریتم متقارن ، از یک کلید برای رمزنگاری و از همان کلید برای رمزگشایی استفاده می‌کند. بیشترین شکل استفاده از این نوع رمزنگاری که در کارتهای هوشمند و البته در بیشتر سیستمهای امنیت اطلاعات وجود دارد DES Data Encryption Algorithm یا DES شناخته می‌شود. الگوریتم DES یک محصول دولت ایالات متحده است که امروزه بعنوان یک استاندارد بین‌المللی شناخته شده و بطور وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بلوکهای ۶۴ بیتی دیتا، توسط یک کلید تنها، که معمولاً ۵۶ بیت طول دارد، رمزنگاری و رمزگشایی می‌شوند. الگوریتم DES از نظر محاسباتی ساده است و به راحتی می‌تواند توسط پردازنده‌های کند (بخصوص آنها) که در کارت‌های هوشمند وجود دارند) انجام می‌گیرد. در دهه ۶۰ میلادی، با رشد فزاینده‌ی فناوری کامپیوتر و نگرانی‌ها در مورد محظمه و خصوصی بودن ارتباطات، علاقه به ایجاد یک استاندارد رمزنگاری ملی در آمریکا به شدت افزایش پیدا کرد. تلاش‌ها در جهت ایجاد استانداردی بود که بتواند توسط کامپیوترها و شبکه‌های متفاوت دولتی در آمریکا مورد استفاده قرار گیرد و همچنین در سیستم‌های پیمانکاران دولتی نیز مفید واقع شود. تلاشهای مذکور منجر به ایجاد استانداردهایی گشت که امروزه به صورت وسیعی در رمزنگاری DES (Data Encryption Standard) مورداً استفاده قرار می‌گیرد.

در این قبیل سیستم‌ها ، کلیدهای رمزگذاری و رمزگشایی یکسان هستند و

مکار

عضو هیئت علمی دانشکده کامپیوتر

جا دکتر نوشین ریاحی

ساختمان خیلی قدیمی دو طبقه بود. سه چهارتا کلاس‌م بیشتر نداشت که ما اونجا کار رو شروع کردیم. چیزیم که برای من جالبه اولین ترمی که او مدم اینجا درس بدم که هنوز دانشجوی دکترا بودم به من گفتن فلان تاریخ ترم شروع می‌شه دیگه. منم دقیقاً سر اون تاریخ او مدم و گفتم خب، کلاس من کجاست که برم درس بدم. تو اموزش گفتن کلاس یعنی چی برای چی الان او مدم اون موقع آقای دکتر صنعتی منفرد معاعون اموزشی بود منو فرستادن پیش ایشون رفتم اونجا گفتم خب کلاس کجاست؟ ایشون خیلی تشکر کرد گفت خیلی خوبه که روز شروع ترم او مدم ولی ما عموماً هفته اول کلاس تشکیل نمی‌دیم. یعنی اون موقع از دانشگاه شریف برای من خیلی عجیب بود که به این راحتی کلاس‌ای هفته اول تشکیل نمی‌شه. بعد دیگه یواش یواش یاد گرفتم که حالا هر ترم از هفته دوم کلاس‌و تشکیل می‌دم. به هر حال یه چند سالی تو اون ساختمان بودیم بعد ساختمان جلوی سلف قدیم بود شد. دکتر باقری نژاد اواخر که توی اون ساختمان

دکترای مهندسی برق دانشگاه شریف بودیم. بعد چون دوره اول بودیم می‌خواستن خیلی کیفیت خوب باشه و یه سخت‌گیری‌های خاصی داشتن. این بود که دکترای من به جای ۴ سال، ۹ سال طول کشید. سال ۷۸ فارغ‌التحصیل شدم و از قبلش من بورسیه دانشگاه الزهرا بودم. به این معنی که ما کلا بورسیه وزارت علوم بودیم و وزارت علوم هم جا یابی کرده بود توی دانشگاه الزهرا. حدود یه سال قبل فارغ‌التحصیلی اینجا م‌شغول تدریس شدم که بعد از فارغ‌التحصیلی هم دیگه او مدم اینجا منتها با توجه به اینکه اینجا اون موقع فقط رشته کامپیوتر و رشته صنایع داشت من توی مهندسی کامپیوتر شروع به کار کردم اون موقع آقای دکتر قلی زاده بودن، آقای دکتر عزمی بودن، خانم... اسمشونو یادم رفته ما چهارتا بودیم. ما چهارتا اعضای گروه بودیم. دانشکده‌ی مهندسی هم همومنظور که گفتم دو تا گروه داشت؛ مهندسی کامپیوتر و صنایع. ساختمنش ساختمان جلوی سلف قبول شدم و که الان فکر می‌کنم شده معاونت دانشجویی. یه

یه بیوگرافی از خودتون می‌گید؟

بیوگرافی... من توی سال ۴۴ بدزیا او مدم. توی شهر کرد توی چهارمحال‌بختیاری. دستان و اون موقع دوران راهنمایی بود اونجا گذرندم. بعد از اون دوری استان رو منتقل شدمیم اصفهان و کنکور رو هم توی سال ۶۳ دادم. رتبه ۳۴ کنکور شدم. منتها به دلیل این که ترجیح می‌دادم با خانواده اصفهان باشیم، دانشگاه تهران نزدم. دانشگاه صنعتی اصفهان رشته مهندسی الکترونیک قبول شدم. که رتبه اول اونجا رو هم آوردم موقع فارغ‌التحصیلی. بعد کارشناسی ارشد شرکت کردم توی سال ۶۷ که دانشگاه شریف رشته الکترونیک رو قبول شدم. کارشناسی ارشدم دو سال و نیم طول کشید. سال هفتاد دکترا شرکت کردم اون موقع هر دانشگاهی برای خودش کنکور برگزار می‌کرد. که باز دکترا هم دانشگاه شریف قبول شدم و ادامه دادم تو همون رشته الکترونیک. دکترام خیلی طول کشید به این دلیل که ما دوره اول دانشجوهای

استاد کجاست تقلب کنم اونم اینقدر به من اعتماد داره که ول کرد و رفت اون طرف سالان. این خاطره‌ی خوبی شد برای من ولی خوب یه مقدار شرمنده شدم.

نظر شـ ما درمورد این که دانشـ گاه ما دخترونس چـ یه؟ چـ مزا یایی داره؟ چـ عیبـ هایی داره؟

دانشگاه دخترونه توجیه داره، بعضی کشورهای دیگه هم دنیال این هستن که تک جنسیتی باشه ولی اسکال اینه که احساس می‌کنم، یه مقدار حالا شاید الان وضعیت یه مقدار چون ارتباطات و تکنولوژی به نحوی شده که ارتباطات بیشتر هستش؛ این مشکل که من قبلاً تو ذهنم بود که دخtra یه مقدار ایزو له می‌شن وقتی فقط دانشگاه دخترونه هست یه مقدار ارتباطات و این که از آخرین کارهایی که انجام می‌شه حالا توی صنعت توی شرکت‌های دیگه کمتر خبردار می‌شن. پسرها بیشتر فعلان تو این زمینه. اگر با هم دیگه بودن یه جورایی هم رقابت بیشتر بود بین دخtra و پسرها جداگونه و شاید اون ارتباطه هم با صنعت بیشتر می‌شد. من احساس اینه که شاید یکمی این ارتباطه کمتر باشه. ولی شاید الان به دلیل تکنولوژی و اینا اون موقع که ما دانشجو بودیم یه مقدار دخترها ایزو له بودن از این جهت. ولی الان شاید نه، کمتر این اتفاق بیوفته مخصوصاً این که بعضی از همکارای ما این ارتباطه رو خوب ایجاد می‌کنن و این خیلی کمک

می‌کنه.

نظرتون درمورد کلاً دانشکده چیه؟

دانشکده در مجموع از سطح خوبی برقراره. گروه خودمون به همین شکل. ولی یه چیزایی مثلاً فرض کن یه مقایسه بکنیم ما، گروه کامپیوتر دانشگاه الزهرا، رو با گروه کامپیوتر دانشگاه تهران یا دانشگاه شریف یا دانشگاه تراز اول. مسلماً ما در حد اونا نیستیم. به چند دلیل در حد اونا نیستیم. یکیش اینه که دانشگامون قبول ندارن که می‌تون در حد اون ها کار کنن و به موفقیت برسن. دانشجوهای ما به نظر من یه جورایی خودشونو دست کم گرفتن. من فکر می‌کنم قابلیتشون خیلی بیشتر از اینه ولی شاید خوب نباشه بگم احساس می‌کنم زنگی یعنی این که ما یجواری کمتر کار کنیم. کمتر درس بخوینیم. یه جواری از زیر درس دربریم. این یعنی خیلی مقطعي نکاه می‌کنن دانشجوهای ما. درس رو در حد این که کلاس رو فعلًا من پیچونم درسم سبکتر

خیلی مهمه حالا یه جاهایی تونستم یه جاهایی هم نتونستم این را جدا کنم ولی احساس می‌کنم که خیلی تأثیری نداشت. یعنی سعی کردم توی خونه به عنوان یک مادر یا یک همسر اصلاً در جایگاه اینکه کار اجتماعی من چی هستش هیچ ارتباطی نداشته باشه

اتفاق خنده داری توی تدریستون افتاده؟

توی تدریس... اتفاق خنده دار... الان به ذهنم نمی‌اد چیز خاصی

تحصیلتون چی؟

توی تحصیل... آخه بگم نوشته میشه...

من کلاً بچه‌ی درسخونی بودم و اهل تقلب و اینا نبودم. یه درسی داشتم که دوره لیسانس به نام سیستم‌های تلویزیون این درس خیلی حفظی بود؛ یعنی باید بلوك دیاگرام یک تلویزیون رو حفظ می‌کردیم. که خیلی خیلی بلوك دیاگرام بزرگی هم بود. من مشکل دارم خودم با فهمیدن نه ولی با حفظ کردن مشکل دارم بعدم این بلوك دیاگرام کشیدم روی یه برگه گذاشتمن توی جیبم که اگر یه وقت این اوهد من اون بلوك دیاگرام رو در بیارم ازش استفاده کنم. استاد درس‌مون مدعو بود استادای دانشگاه‌هم خب منو دوست داشتن. می‌شناختن که خب بالأخره

چه در سخونی هست موقع امتحان استادی که اومد ازم امتحان بگیره، استاد درس نبود یکی از استادای خودمون بود که خیلی هم من دوسعش دارم توی یه سالن نشستیم امتحان بدیم.

من سوال اول رو که خوندم اصلاً کامل هم نخوندم همون جمله‌ی اول از بس هم هول داشتم تقلب نکرده بودم نگاه کردم بینم این استاد کجاست من این برگه رو در بیارم. ما یه طرف سالان داشتم امتحان می‌دادیم یه سری به کلاس دیگم اون ور سالان استاده فکر کرد که من دارم می‌گم که اونا خیلی دارم صدا می‌کنم اینجوری برگشتم دویید رفت اون ته سالان که به اونا بگه که ساكت باشین.

خیلی شرمنده شدم که من می‌خوام تقلب کنم این بیچاره کلاً ما رو گذاشت و رفت اون طرف منم فوری برگه رو برا شدم شروع کردم به نوشتن بغل دستیم گفتش که چی داری می‌نویسی سوال اصلًا این نیست یعنی مثلاً از بس هول داشتم سوال اشتباهی فهمیده بودم. یه سوال خیلی ساده بود نیازی هم به اون تقلبه واقعاً نبود ولی اتفاقی که افتاد تقلبی که اول و اخر من کردم توی دانشـ گاه همون بود که بالأخره اونم گذاشتمن توی جیبمو استفاده نشد ولی پیش خودم خیلی شرمنده شدم که دارم نگاه می‌کنم که بینم

بودیم ریاست دانشکده رو داشتن که او مدیم این طرف توی طبقه دوم ساختمان خوارزمی یه مدتی معاعون آموزشی بودم و یه مدتی مدیر گروه بودم و دیگه به همین شکل تا حالا توی سال ۸۶ هم اگر درست بگم ما ارشد را اوردیم قبل از اون فقط لیسانس داشتیم ولی خدارو شکر از زمانی که ار شد او مد، ارشد رو با هوش مصنوعی شروع کردیم بعدش فکر کنم یه سال دو سال بعدش رشته نرم‌افزار رو آوردیم از اون به بعد گروه واقعاً و ضعیتش خیلی بهتر بود و پویاییش خیلی بیشتر بود. همکاری جدید اومدن. شروع ارشد ما با ورود دکتر کیوان پور بود همزمان و بعد از اونم یکی دو سال بعد دکتر شرقی اومدن بعدش دکتر ثابتی اومدن حالا نسبتاً گروه، گروه خویی هستش.

کلاً چرا استاد بودن رو انتخاب کردین؟

من، هم کار تدریس رو دوست دارم و ارتباط با دانشجوها رو و هم کار تحقیقات رو هم کارای احیاناً طراحی کارای چمیدونم تولید و اینها. و ابتدای کارم هم که حالا توی این بیوگرافیه نگفتم همزمان با تدریس، من توی یه شرکتیم همکاری می‌کردم با یکی از استادیمون که توی دانشگاه شریف بود اقای دکتر خطوط توی شرکت ایشون یه شرکت تحقیقاتی داشتن کارش طراحی مدارهای ICA الکترونیکی بود که کار خیلی جالبی بود. مثلاً برای یه شرکت توی آمریکا ایشون کارای طراحی رو می‌گرفت توی ایران طراحی می‌کرد و بولشو اونا به ایشون می‌داند و برای ساخت هم می‌فرستاد برای شرکت‌های سازنده‌ای که وجود دارند. کار قشنگی بود منتها این اتفاق افتاد تا زمانی که من بچه‌ی بعد از ۱۵ مانی که بچه‌ی دومم بدنیا اومد زمانی خیلی کم شد بنابراین شرکت رو مجبور شدم گذاشتمن کثار و محدود شدم به کار دانشگاه. ولی قبل از اون من هم تو شرکت کار می‌کردم و هم اینجا به عنوان تدریس چون به هر دو کار علاقه داشتم.

یعنی الان بیرون پروژه‌ای چیزی از جام نمی‌دین؟

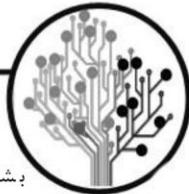
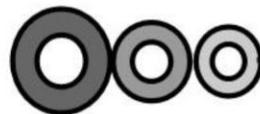
نه دیگه.

فقط تدریس دارین؟

اره فعلًا فقط تدریس.

کلاً استاد یه رشته‌ی مهندس سی بودن چه تأثیری در رو ند زندگی شـ ما دارد؟ کلاً مهندس بودن ...

فکر می‌کنم تأثیر خاصی نداره من سعی کردم که تا جایی که امکانش بوده کار رو جدا کنم از بحث توی خونه و ارتباط با بچه و همسر و اینها. فکر می‌کنم

اصلوًّا مقاله‌ای که هیئت علمی می‌دان بیشتر از مجموعه کارای پژوهشی استخراج می‌شود که با دانشجوهای ارشدشون انجام می‌دان. من اینجا از بچه‌های هوش مصنوعی دانشجوها هستم با هم دیگه کار می‌کنیم بیشتر توی زمینه پردازش صوت و گفتار کار می‌کنیم و پردازش متن و مقاله‌هایی که می‌دم تو همین زمینه، هم‌پنجه‌طور پردازش سیگنال‌های پزشکی. اصلوًّ توی زمینه پردازش و تبدیلاتی که در مورد سیگنال‌ها هستش بیشتر تو این زمینه‌ها کار می‌کنیم

تا حالا درسی رو افتدید؟

نه

محیط دانشگاه‌تون چطوری بود دانشگاه صنعتی با دانشگاه شریف؟

محیط، محیط خوبی بود. محیط خیلی فعال بودن دانشجوها خیلی علاقه‌مند بودن منتها من خودم به دلیل روحیه‌ای که داشتم (ما همیشه توی اقلیت بودیم خانوما حالا یه مقدار خانوما... بازم شاید توی دانشگاه‌ای مثل دانشگاه شریف و اینا بازم اقلیت دارم دخترایی که قبول می‌شن، اون موقع ما دوتنا دختر تو رشته مهندسی الکترونیک بودیم و مثلاً سی و سه چهار تا پسر) و می‌گم روحیه منم جوری هستش که خیلی ارتباط برقرار نمی‌کنم بنابراین یه جورایی ما ایزوله بودیم از بقیه، خیلی با بقیه ارتباطی نداشتیم شاید این یه ذره ما رو محدود می‌کرد ولی از استادامون استادای خیلی خوبی بودن و از طرفی حالا مثلاً کار پروژه‌هایی که با استادامون انجام می‌دادیم در مجموع فکر می‌کنم خیلی دوره خوبی رو گذراندیم دوره پر بار و خوبی بود

فشاری رو بچه‌های اونجا هست؟؟

دانشگاه صنعتی اصفهان من اینو احساس نکرم. دانشگاه شریف خصوصاً استاد پژوهه من خیلی سختگیر بود و یه مقداری هم، چجوری بگم بد برخورد بود. مثلاً من توی دوره‌ی دکترا خب به هر حال برخورده که آدم انتظار داره با یه دانشجوی دکترا بشه متفاوته با دانشجویی که سنس پایین تر هستش. من استاد راهنمای اصلًا اینجوری نبود برخورداش خیلی برخورداری یه جورایی حساسیت برانگیز بود. یه موقع رفتم دانشگاه تهران در مورد یکی از درس‌ها کاری که می‌خواستم بکنم اونجا با یکی از استادای دانشگاه تهران مشورت کنم ازش سؤال کنم آقای دکتر کارلوس بود. یه قیافه خیلی جالبی هم داشت اینقدر این استاد به من احترام گذاشت و به من گفت بفرمایید شما اول داخل بشینید و اینا که من واقعاً تعجب کرده بودم که این من رو نمی‌شناسه چرا اینقدر احترام می‌زاره، اون که

کامپیوتر دید خوبی بیشون می‌ده. حالا حتی جذب نشن و کاربردهای بعدی رو هم نداشته باشد. فکر می‌کنم لازمه که هر مهندس کامپیوتر اصول اولیه سیستم‌ها رو باهش آشنا باشد

درسته که می‌گن شما بیه سست نمی‌دید به هیچکس؟

من کلاً سعی می‌کنم توی تصحیح برگه‌ها با ارفاق تصحیح کنم؛ ولی دانشجوهایی که می‌بینم نه، خیلی خوب می‌نویسن اون وقت یکمی با دقت بیشتر صحیح می‌کنم، یعنی آره، سعی می‌کنم به کسی بیست ندم ولی اگه کسی دیگه واقعاً نمی‌شد ازش غلط بگیرم که خب بهش بیست می‌دم. به نظر من بیست خیلی جایگاه نداره توی نمره‌ی دانشجو ولی داشتم دانشجویی که دیگه نتوانستم ازش غلط بگیرم حشش دیگه بیست بود

نظر دانشجوها در مورد شما چیه؟

نظر دانشجو در مجموع خوب بوده رابطه ما رابطه خوبی بوده. حالا این که واقعاً نظراً چیه فکر می‌کنم یه جورایی به من لطف دارن بیشتر از اون چیزی که شایستش هست

رشته مهندسی کامپیوتر برای خانوما چطوره؟؟

به نظر من اصلوًّ رشته مهندسی همه برای خانوما خیلی مناسبه ینی حالا غیر مهندسی‌های خیلی خاص که توی جای مثلاً فرض بگیر محیط‌های خیلی... کارخونه‌ها و اینا بخوان برن کار بکنم یا مثلاً راه و ساختمان بین شهری، بقیه رشته‌های مهندسی به نظر من خانوما هیچ مشکلی ندارن توش و خانوما اتفاقاً خیلی هم موفق ترن نسبت به آقایون توی بحث برنامه‌نویسی و توی کارهایی که نیاز به دقت بیشتر داره من فکر می‌کنم خیلی موفقن بینشون

بین برق و کامپیوتر کدام رو انتخاب می‌کنید؟

یه جورایی من دیگه انتخاب نبود اون زمانی که مشغول به کار شدم، من او مدم به دانشگاهی که رشته برق نداشت و مجبور شدم بیام توی رشته کامپیوتر و حالا درس‌هایی رو ارائه بدم که به رشته خودم می‌خورد؛ که می‌شد درس‌های سخت‌افزاری و درس‌هایی مثل مدار الکتریکی یا اون موقع مدار الکترونیک جزو دروس اجباری کامپیوتری‌ها بود. این درس‌ها رو ارائه می‌دادم ولی شخصاً علاوه‌ی من به رشته برق بیشتره.

شما خیلی مقاله می‌دین. می‌شه بگید در چه موردهایی مقاله می‌دید؟

بسه، فعلًاً از استاد نمره بگیرم. چون خیلی مقطوعی نگاه می‌کنم نتیجه هم نتیجه خیلی خوبی نخواهد بود. بعدم استادها میان تا به جایی می‌جنگن با این مسئله سعی می‌کنم هی فشار بیار دانشجو رو بکشن به سمت این که بیشتر کار کنه ولی خسته می‌شون هر کسی به زمانی خسته می‌شه بعد با این سطح دانشجو همه ما کنار می‌آیم؛ بنابراین، عملأ سطح‌مون این شده. یعنی، می‌دونیم یه هفته اول ترم کلاس تشکیل نمی‌شه. می‌دونیم مثلًاً یه تعطیلی پیش بیاد معمولاً بین‌التعطیلین باید تعطیل باشه. یه جاهایم می‌گم سعی می‌کنم این اتفاقه نیوفته ها ولی یه ترم دو ترم این کارو هر کدو مومون می‌کنم بعد دیگه می‌گم خیلی خوب و لش کن دیگه حوصله این که حالا دانشجوم اذیتش کنم و اینها رو ندارم. اینا همه مقطوعی داریم مهربونی می‌کنم. اما عملأ باعث می‌شده کیفیت خیلی کم باشه. حالا دانشگاه‌ای دیگه وضعیت چجوریه؛ دانشگاه‌ای دیگه هم احتمالاً همین بحث که بالأخره یه سری دانشجو دارن که می‌خوان کم کاری بکنم هست ولی خوب اونا ورودی هاشون ورودی هایی هستن که معمولاً خودکارن. چون بالأخره خوب رتبه‌های بالای دانشگاه بودن دیگه. بنابراین، این مشکل برای هیئت علمی کمتره و خودشون رقابت بیشون بیشتره سعی می‌کنم بالآخره بیشتر بخونه و این باعث می‌شه که هم یه حالت فیدبک مثبت، هم ا ستاد بهتر درس بدده هم دانشجو بیشتر بخونه و کیفیت بیاد بالا متأسفانه ما نه، تو دانشگاه ما این اتفاق نیوفتاده. هموون فیدبک که می‌گم، هم دانشجو سعی می‌کنه کمتر بخونه هم ا ستاد بعد از یه مدتی خسته می‌شه دانشجو رو رها می‌کنه و این کیفیته می‌آد پایین. امیدوارم این اتفاق نیوفته امیدوارم یکم دانشجوهای اون طرف‌تر هم ببین خیلی مقطوعی نگاه نکن. متأسفانه الان می‌گم صرفًا دانشجوهای ما دوست دارن که در حال حاضر شون رو راحت بگذرانن دیگه به این کاری ندارن که بعد فارغ‌التحصیل می‌شن. همین دانشجو اگر که رفته بود یه دانشگاه خوب خارج بخواهد درس بخونه مطمئناً ده برابر این کار می‌کرد اگه ده برابر این رو اینجا کار می‌کرد کیفیت خیلی بخوبی بود بعد اونجا که مجبور می‌شه کار می‌کنه

نظرتون درباره درس معماری کامپیوتر چیه؟

درس معماری کامپیوتر از دید من درس قشنگیه. درس به درد بخوری هم هست. اما شاید بیشتر برای بچه‌های سخت‌افزاری. یعنی برای بچه‌های

سخت‌افزاری به درس بسیار پایه‌ای هستش. برای بچه‌های نرم‌افزاری هم اونایی که احیاناً توی بازار کار جذب می‌شون توی کارایی که یه جورایی به کار ساخت‌افزاری می‌خوره به هر حال درس معماری

بهترین دوستای آدم فکر می‌کنم دوره لیسانس
هستن و در عین حال اینو بدون که قابلیت‌هاشون
خیلی بالاتر از اونیه که فکر می‌کنم. یعنی به هر

چیزی که بخوان می‌تونن برسن. بنابراین تلاش باید
زیاد باشه. زود نالمید نشن و توصیه آخرم اینه که
همه چیز هم درس نیست. زندگی با درس با
همدیگست. یعنی شخصی موفقه که توی زندگی
اجتماعی و خانوادگیش، هر دو موفق باشه و زندگی
خانوادگی به نظر من ارزشش به هیچ وجه کمتر از
زندگی اجتماعی نیست خیلی هم بالاتر. متأسفانه
جهونه‌های ما الان

بیشتر به زندگی
اجتماعی‌شون اهمیت
می‌دن نه زندگی
خانوادگی و این باعث
شده یه غرور کاذبی

شخصی موفقه که توی زندگی اجتماعی و خانوادگیش، هر دو موفق باشه

توی انها وجود داشته باشه و تحملشون خیلی کم
باشه. به نظر من از این جنبه باید یه بازنگری همه
روی خودشون داشته باش. که ما هدفمنو از زندگی
چیه. آیا صرفاً این هستش که لیسانس بگیریم ارشد
بگیریم دکترا بگیریم؟ یا این هستش که یه آدم خوبی
باشیم تو جایگاه خودمن بهترین عملکرد رو داشته
باشیم. جایگاه خودمن می‌تونه جایگاهمن توی
اجتماع باشه یا جایگاهمن توی خونه باشه. به عنوان
دختر خونه، به عنوان همسر خونه، به عنوان مادر
خونه. توی هر جایگاهی که هستیم باید بهترین
عملکرد رو داشته باشیم و سعی کنیم که همیشه با
دید اغماض به اطرافیانمون نگاه کنیم. هیچ وقت برای
محبت کردن حالت معامله‌گری نداشته باشیم. به
کسی محبت کنیم که اون هم به ما محبت می‌کنه.
سعی کنیم همیشه در رابطه با همه مهریون باشیم.
خصوصاً توی زندگی خانوادگی. خیلی خیلی خیلی
مهمه که ما خیلی گذشت داشته باشیم. به نظر من
اصل قضیه اون طرفه. که متأسفانه حالا جوونامون
خیلی به این طرف قضیه به بحث موقعیت
اجتماعی‌شون دارن نگاه می‌کنن. دلم می‌خواهد این
اتفاق بیفته که ما بیینم که همه دانشجوهای در
دید خانوادگی هم موفق‌اند. که متأسفانه من اینجا
دارم می‌بینم که خیلی مشکلات زیاده. من خیلی وقتاً
می‌بینم دانشجو ازدواج کرد سال بعد میاد می‌گه
طلاق گرفتم. خیلی بده. خیلی بده. من با چند تا هم
صحبت کردم از دانشجوهای خودم اتفاقاً یکی‌شون هم
اصل‌اً زندگیش برگشت؛ یعنی دویاره برگشت به
زندگیش و خیلی خوشحال شدم که توست مجدداً
زندگیشو بسازه. احساس اینه که دخترای ما خیلی
مغزون. این باعث می‌شه حالا از جهات مختلف
مشکل برآشون بوجود بیاد.

هر کسی با خودش باید بسنجه چی از زندگیش
می‌خواد؟ چی از کارش می‌خواد؟ مسلمان از یه جهاتی
خوبه که بره، منتها نه هر جایی با هرچیزی بخواه
کنار بیاد، نه. اولاً اگر می‌خواه بره حتی دانشگاهی
که انتخاب می‌کنه دانشگاه خوبی باشه و با اون
دانشگاه خوب هم مطمئن باشه و قتنی می‌ره اونجا
چندین برابر اینجا مجبوره کار بکنه تا بتونه اونجا
ادامه بده یا حالاً به نحوی هزینش رو هم تأین بکنه.
بنابراین سختی زیادی می‌کشه ولی اینکه بگم این
سختی‌ها نمی‌ارزه اونم نیست. من فکر می‌کنم
تجربه‌ی خوبیه خارج رفتن ولی به هر حال برمی‌گردد
به اینکه ادم بیینه هدفش

توی زندگی چی هستش. اگر
واقعاً هدفش این هستش که
صرف‌آتی بحث رشته‌ی
خودش پیشرفت بکنه یکی از
راه‌ها این هست؛ اما توی
ایران هم می‌تونه اون رو ادامه
بده حالا بسته به خود شخص داره.

به دانشجوهاتون توصیه می‌کنید کار رو انتخاب کنن یا برن ارشد بخونن؟

من فکر می‌کنم بد نیستش که یه فاصله‌ای بین
تحصیلات بیفته و یه دید هم نسبت به بازار کار
داشته باش. به تجربه‌ی کاری هم داشته باش. مثلاً
یکی دو سال. البته باعث هم می‌شه که بعد ادامه
تحصیلشون یکم سخت‌تر بشه. ولی وقتی که آدم توی
بازار کار هست، اونوقت بعد می‌خواهد تحصیل
به دید بازتری اداهه تخصیل هم خوبه. فکر
تحقیقاتش... پژوهش رو به نحوی انتخاب می‌کنه که
واقعاً یه بهش علاقه داشته باشه و هم کاربرد داشته
باشه. بنابراین تجربه‌ی کاری به نظر من ارزش زیادی
داره در عین اینکه اداهه تخصیل هم خوبه. فکر
می‌کنم آدم برسه به اینکه واقعاً نیاز داره به ادامه
تحصیل بعد بره سراغ اون، نه اینکه حالا دارم
می‌خونم خوب برم فوق‌لیسانس هم بخونم دکترا هم
بخونم، نه. بریم سر کار اگر دیدیم که نیازه که واقعاً
توی زمینه‌ای تخصص خاصی داشته باشیم اونوقت
بیایم ادامه تحصیل هم بدم من این رو بهتر می‌دونم.

توصیه آخرتون برای دانشجوها چیه؟

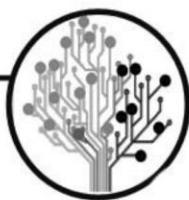
اول اینکه فرصتی رو که دارید غنیمت بشمرید. به
نظر من دوره کارشناسی، بهترین دوره‌ی زندگی هر
شخصی هست. چه از دید اینکه داره حالا با یه
موضوع جدید آشنا شه توی یه زمینه‌ای تحصیل
می‌کنه، چه از دید این ارتباط با دوستاش. توی ادامه
تحصیل دیگه این فرصت ها پیش نمیاد که این
ضمیمیت بین دانشجوها باشه. عموماً تو دوره‌ی
کار شنا سی خیلی دوستا با هم ضمیمی‌تر هستن.

استاد راهنمای منه چرا اینجوری برخورد می‌کنه.
فشارای این تیپی بعضی از اساتید دانشگاه شریف
می‌آوردن. ولی فکر می‌کنم الان یه مقدار وضع عوض
شده. اون موقع دید این بود که فشار بیاریم نمرو کم
بدیم که سطح دانشجوها بالا بمونه ولی الان نه، من
صحبت می‌کنم با هیئت علمی اونجا می‌گن که حتی
اساتیدی که اون موقع بودن الان خیلی و ضعیفه‌شون
تفیر شده و فشار دیگه به اون حد نیست اون موقع
دیگه معدل فرض بگیرید ۱۷ یا ۱۸ بیارید دیگه فوق
العاده بالا بود. الان نه، معدل شاید به ۱۹ و اینا هم
برسه برای بعضی از بچه‌ها. بنابراین احساس اینه که
حالا فشار کمتر شده حالا محیط شاداب‌تری رو اونجا
می‌بینیم. ولی خود من حذاقل تو دوره ارشد و دکترا
خیلی بهم خوش نگذشته بود تو دانشگاه شریف ولی
دانشگاه صنعتی اصفهان خیلی دوست دارم. خیلی
یعنی همیشه فکر می‌کنم که اونجا دانشگاه شریف
استاداشم خیلی علاقه داشتم استادی دانشگاه شریف
خوب بودن ولی من تا چند سال بعد از این که
فارغ‌التحصیل شدم دوست نداشتم برم دانشگاه
شریف. اصلاً دوست نداشتم که حتی استادارم ببینم

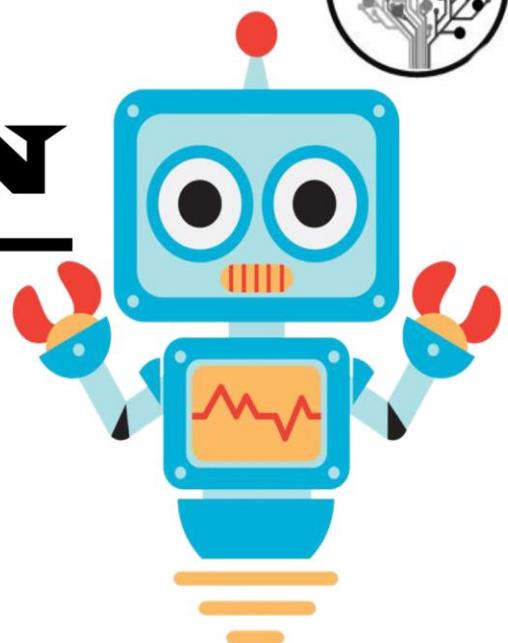
**هیچ وقت فکر کردید که برای ادامه تحصیل
برید خارج؟**
ادامه تحصیل بحث پست داک دیگه یا دوره قبل
اینکه دکترا بگیرمو می‌گید؟
قبل دکترا...

فرکشو می‌کردم ولی همیشه من زمانی که تویه
مقطعه بعدی می‌خواستم درس بخونم می‌دیدم که
خب قراره که من یه چیزی بdest بیارم سختی‌های
چقدر؟ می‌ارزه یا نمی‌ارزه؟ مثلاً در مورد کنکوری
که دادم برای کارشناسی خوبی بود که
دانشگاه شریف و تهران هم می‌تونستم قبول بشم.
پیش خودم می‌گفتم من اینجا دانشگاه صنعتی
اصفهان چقدر تفاوت شه با دانشگاه شریف؟ آیا
می‌ارزه خانواده رو رها کنم برم اونجا؟ بعد دیدم نه
ترجمیح می‌دم که مثلاً همین جا باشم. در مورد ادامه
تحصیل هم به همین شکل بود وقی دیدم امکانش
وجود داره برای من که توی مثلاً دانشگاه خوبی مثل
دانشگاه شریف ادامه تحصیل بدم آیا می‌ارزه که باز
سختی‌های جدا بودن و دور بودن از محیط خانواده
رو تحمل کنم و برم؟ و در مجموع تصمیم گرفتم نم.
البته بهش فکر می‌کردم ولی حالا برای خود خوبی
اولویت نداشت که برم خارج.

**به دانشجوهاتون توصیه می‌کنید که برن یا
بمون؟**

IRANOPEN

اسپیدکنترل، ملخ، باطری، شاسی یا بدنه و فلايتکنترل یا سیستم کنترل پرواز است.

اما اگر ما بخواهیم از ربات تصویر زنده دریافت کنیم، از گیرنده فرستنده‌های تصویر (۵,۸ گیگا هرتز) استفاده می‌کنیم.

نکات اصلی ساخت ربات پرنده

۱. تا حد امکان سبک باشد.
۲. در کنار سبک بودن باید مقاومت بالایی داشته باشد.
۳. فریم مورد استفاده توانایی تحمل وزن کلی ربات را داشته باشد.
۴. دقت ساخت بالایی داشته باشد. (برای داشتن تعادل بیشتر در پرواز)

مقام‌های تیم‌ها در ایران‌اپن پرنده داخل ساختمان

Samen	۱
Cyrus	۲
KN2C	۳
Horizon	۴
MRL	۵
IRSE	۶
Tabriz drone	۷
Atron	۸
1R2lab	۹
Mega UAV	۱۰

پرنده فضای باز

رتبه	نام تیم
اول	MRL
دوم	irse

سلام به همه‌ی شما عزیزان پردازشی در این شماره قرار است گزارشی درمورد مسابقات آزاد رباتیک ایران (Iranopen) داشته باشیم.

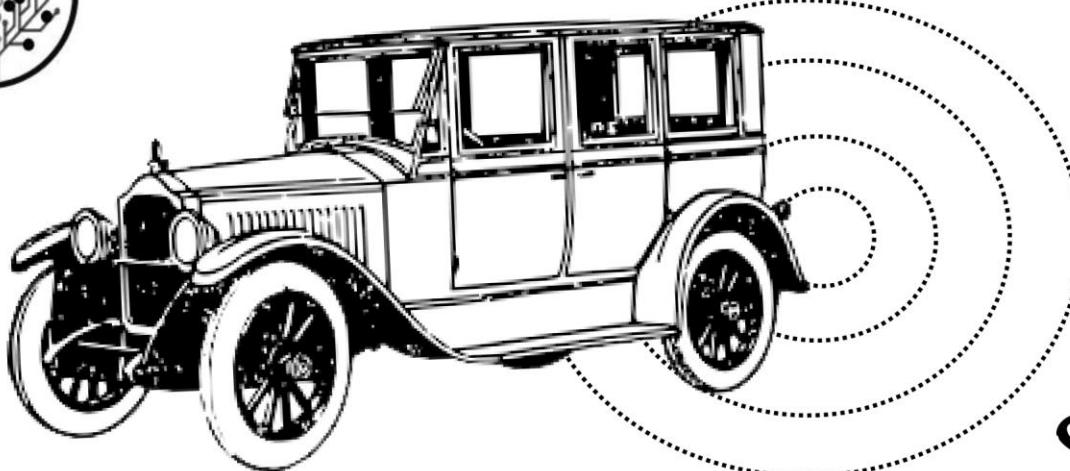
و به صورت کاملاً علمی درباره لیگ ربات‌های پرنده با هم صحبت کنیم.

بخش دانشجویی ایران‌اپن امسال شامل: فوتبال روبوکاپ، امداد روبوکاپ، ربات‌های خانگی، ربات‌های صنعتی، مین‌یاب، ربات‌های پرنده، نمایشی و لیگ کاربردی است. که هر یک شامل بخش‌های مختلفی است که در شماره‌های بعدی به آنها می‌پردازیم. ☺

اما بریم سر کار خودمون یعنی ربات‌های جذاب پرنده که در مسابقات در سه بخش داخل ساختمان، فضای باز و مسابقه سرعت برگزار می‌شود.

به صورت کلی اجزای تشکیل دهنده ربات پرنده شامل: موتور،

حمل و نقل هوشمند

است. این نوع سامانه‌های حمل و نقل هوشمند از طریق تکنولوژی‌هایی نظیر ارتباط بین خودرویی (Vehicle 2 Vehicle)، ارتباط با Zیرساخت (Vehicle 2 Infrastructure)، امکان پذیری باشند و خدماتی همچون Vehicle 2 Informatics و Vehicle 2 Telematics را ارائه آنی خیابان‌ها، مسیریابی و ردیابی هوشمند، پرداخت الکترونیکی عوارض، امدادرسانی

کنار جاده‌ای در هنگام حوادث، مدیریت ترافیک جاده‌ای و بسیاری دیگر را ارائه می‌دهند که همه موارد فوق نقش به سزایی در بهبود روند حمل و نقل، کاهش ترافیک و تصادفات، کاهش احتمال رخداد حادثه و مدیریت سوخت و انرژی خواهند داشت.

نتایجی که حاصل به کارگیری و استفاده از سیستم فوق می‌باشند عبارتند از:

- کاهش ترافیک
- کاهش تصادفات و افزایش امنیت
- کاهش احتمال رخداد حوادث
- کاهش زمان سفر
- افزایش سرعت متوسط
- کاهش زمان تاخیر
- کاهش توقف
- کاهش تولید آلاینده‌ها
- ارائه خدمات و اطلاعات پیشرفته به رانندگان و خودروها
- ارائه راهکارهای کلان مدیریت بهینه سازی مصرف سوخت با توجه به الگوهای مصرف

خودروی متصل

به زبان ساده، خودروی متصل، یک خودرو دارای امکانات سخت افزاری مناسب جهت اتصال به شبکه است. این اتصال به شبکه،

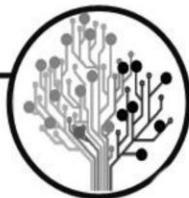
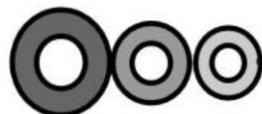
وجود حمل و نقل روان و ایمن از اساسی‌ترین زیرساخت‌های لازم برای توسعه صنایع و افزایش سطح رفاه اجتماعی در هر کشور است. امروزه مسایل حوزه حمل و نقل از قبیل آلودگی‌های زیست محیطی، کاهش منابع انرژی، افزایش خسارت‌های مادی و معنوی ناشی از سوانح و تصادفات، مشکلات نظارت و مدیریت در حمل و نقل برون شهری، افزایش زمان‌های تلف شده و روند رشد سریع تقاضای حمل و نقل به ویژه در ساعت‌های اوج ترافیک در کلان شهرهای دنیا به یک مشکل جدی تبدیل شده است.

سیستم حمل و نقل سنتی پاسخگوی نیاز امروز نیست و آمارها نشانگر این موضوع هستند.

سالانه حدود ۱/۲۵ میلیون نفر در سوانح رانندگی جان خود را از دست می‌دهند که در حدود ۲۰ هزار نفر سهم کشور ایران است. سازمان راهداری اعلام کرده است که ۸۰ درصد این حوادث در اثر خطای رانندگان رخ داده است که موسسه ITS آمریکا مدعی است این عدد به ۹۴ درصد می‌رسد. طبق آمارها روزانه ۳۲ میلیارد تومان ضرر اقتصادی ناشی از تصادفات را متحمل می‌شویم. مرکز پژوهش‌های مجلس در آخرین گزارش خود از تصادفات جاده‌ای برآورد کرده است، هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی تصادفات رانندگی حدود ۸ درصد تولید ناخالص داخلی است. هزینه مورد نظر در سال ۱۳۹۰ در حدود ۵۱ هزار و ۹۱۰ میلیارد تومان است. البته هزینه درمانی سالانه ۱۱ هزار میلیارد ریالی افرادی که بر اثر تصادف مصدوم شده‌اند و هزینه ۱۸۰ میلیون تومانی هر فرد کشته شده در تصادفات و هزینه ۲۸۰ میلیون تومانی هر معلول بر اثر تصادفات جاده‌ای هم باید در این آمارها محاسبه کرد.

سیستم‌های حمل و نقل هوشمند (ITS) از هر سو نگریسته شود به «ارتباطات» وابسته می‌باشد؛ و بدون شک ارتباطات را می‌توان فصل مشترک «حمل و نقل» و «ارتباطات و فناوری اطلاعات» دانست.

صنایع خودروسازی در سال‌های اخیر دست‌خوش تغییرات بسیاری در حوزه تکنولوژی ارتباطات شده است. جهان در حال حرکت به سوی حمل و نقل متصل، مانند ارتباطات بین خودروها و امکانات ارتباط آنی با راننده

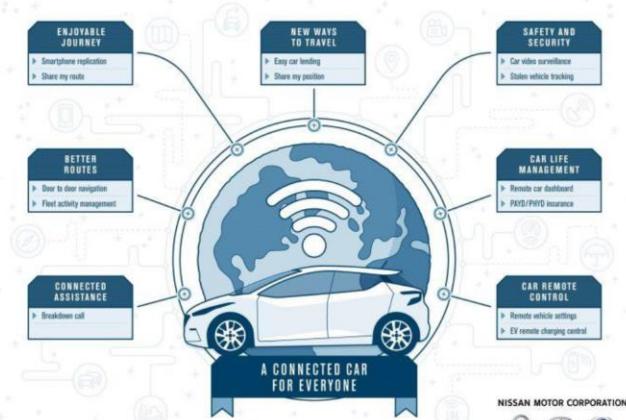

شرایط موجود آگاه می‌سازند تا ماشین‌ها از سرعت خود بکاهند یا مسیر جایگزینی را انتخاب کنند.

باعث افزایش سطح امنیت جاده‌ها شده و از بروز تصادفات ناشی از عدم آگاهی از وضع جاده جلوگیری می‌کند. کاهش تصادفات باعث می‌شود ترافیک معابر روان‌تر باشد که خود عامل کاهش

صرف سخت است. همچنین از هزینه‌هایی همچون اعزام نیروهای امدادی و پلیس نیز صرف نظر شود. این تکنولوژی به قدری مورد توجه قرار گرفته است که شرکت‌های بین‌المللی مطرح در حوزه خودرو سازی درصد هستند آن را به صورت امکانات پیش فرض در خودروها قرار دهند. برخی از این شرکت‌ها ادعای کرده‌اند تا سال ۲۰۲۰ تعداد قابل توجهی خودروی متصل تولید خواهند کرد.

این خودروها نیازمند یک پلتفرم نرم‌افزاری هستند که با سخت افزار تعامل کند. نکته‌ی جالب اینجاست که شرکت‌های بزرگ در حوزه‌ی نرم افزار و AI همچون مایکروسافت پلتفرم‌های خودروی متصل خود را عرضه کرده‌اند. مایکروسافت پلتفرم خود را به همه‌ی محصولاتش integrate کرده است و این باعث شده است خودروی هوشمند یکی از اجزای زندگی روزانه مردم شده است.

یک بستر هوشمند برای ارائه خدمات ایجاد می‌کند. این شبکه، به منظور اتصال به مرکز داده از فناوری GSM مبتنی بر داده و جهت اتصال به خودروهای نزدیک خود از فناوری DSRC که در فرکانس ۵,۹ گیگاهرتز با استاندارد FCC granted مطابقت داشته و دارای تاخیر بسیار کم است، استفاده می‌کند. خدمات در این بستر به صورت اپلیکیشن در ۵ گروه زیر ارائه می‌شوند.

- مدیریت حرکت
- مدیریت وسیله نقلیه
- ایمنی
- دستیار راننده
- سلامت خودرو

از قابلیت‌های خودروهای متصل می‌توان به دریافت پیام‌های ترافیکی، پیشنهادهای زیرساختی، هشدارهای خطر برای در امان ماندن از تصادفات و اقدامات عملی که مستقیماً از طریق خروجی‌های تعییه شده در خودرو ارسال می‌گردد، اشاره کرد. تشخیص موانع با کمک زیرساخت‌ها، خودروها و افراد پیاده، ارسال پیام برای خودرو و در نهایت دریافت پیام‌ها، باعث کاهش ترافیک، تصادفات و آلودگی خواهد شد.

قطعاً پیاده‌سازی دیدگاه خودروهای متصل نیازمند تجهیزات زیرساختی بسیاری خواهد بود. اتومبیل‌ها باید قادر باشند گزارشات لحظه‌ای از موقعیت، سرعت و جهت حرکت خود ارسال کنند. جاده‌ها و زیرساخت‌های مختلف باید توانایی برقراری ارتباط با خودروها و تشخیص میزان ترافیک، ارسال پیام‌های پیشنهادی و همچنین اعلام هشدارها را داشته باشند.

در ادامه برخی از سناریوهای خودروی متصل با مکانیزم V2V و V2I را برای مدیریت جریان ترافیک را با هم مرور می‌کنیم. این مکانیزم در هنگام بروز تصادف خودروهای محیط خود را از

ایده دارم...

چه ایده دارم...

گاراژیوم یک دستگاه کنترل از راه دور فقط برای باز و بسته کردن در پارکینگ منزل قابل استفاده است. تا همین الان که این متن را دارم می نویسم، واقعاً جواب قانع کننده برای اینکه چه مشکلی در ریموت کنترل می توانست وجود داشته باشد پیدا نکردم!! مشکلات اینمی که دیگر جای خود!

و در آخر هم می رسیم به یک تست هوشمند که با قیمت ۱۰۰ دلار در حال عرضه شدن در بازار است. ویژگی متمایز کننده این تست امکان ارسال پیغام به صاحب توسعه هنگام توسط شدن نان است تست. حداقل ۳ دقیقه برای توسعه شدن نیاز دارد اینطور نیست؟!!؟

هدف از مطرح کردن این ایده ها این بود که برای بار دیگر به خود یادآوری کنیم که برای داشتن ایده جدید قبل از عملی کردن آن به تمامی جوانب دقت داشت و این سوال قبل از جلو رفتن باید با شفافیت پاسخ داده شود که این محصول جدید چه برتری هایی نسبت به ایده های موجود دارد. آیا واقعاً این محصول راحتی را با خود به همراه می آورد بهتر از همین الان به ایده های رنگارنگ که به ذهنمان می رسد بها دهیم و همه آنها را از هر نظر ارزیابی کنیم درست فکر کردن هم آشنا خواهیم شد. (امسال هم که به نام سال حمایت از کالای ایرانی نامگذاری شده است در شماره های بعدی نشریه به کمک شما دوستتان از ایده هایی که هموطن های خودمان جامه ای عمل به آن ها پوشانده اند و توانسته اند بازار خوبی کسب کنند را برای معرفی و حمایت مطرحشان خواهیم کرد البته شما عزیزان هم اگر مواردی را می شناسید برای ما ارسال کنید تا با نام خودتان در نشریه چاپ شود.)

یاسمن صادقی سنجابی

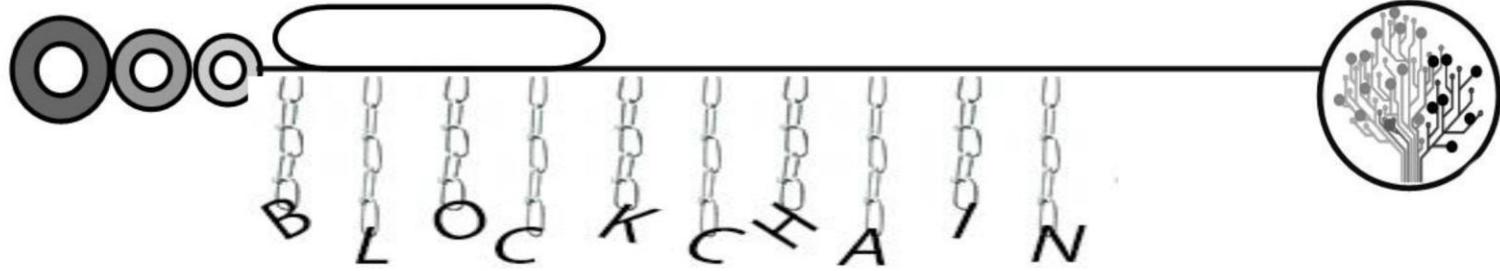
انسان ها همیشه تمایل به راحت کردن فعالیت های روزمره خود داشتند. در طول تاریخ همگام با پیشرفت تکنولوژی، به خصوص در دهه های اخیر شاهد تأثیر غیرقابل انکار تکنولوژی و علم در فعالیت های روزمره خود، هر چند ساده بوده ایم. طی چند سال اخیر؛ همراه با پیشرفت مفهوم اینترنت اشیا به جرات می توان گفت که هوشمندسازی فعالیت هایی که در گذشته نیاز به نیروی بیشتری داشته اند، از ما انسان های کم تحرک و چه بسا تنبل تری ساخته اند البته ناگفته نماند که این مفهوم تازه مطرح شده در بازار، کمک های غیر قابل انکاری نیز نه تنها به امنیت، بلکه نظام جامعه کرده است.

اما در این شماره تمرکز ما روی پروژه هایی است که کمک چندانی به جامعه نکرده اند. به عنوان مثال فیت بیت وسیله ای است که به صاحبان حیوانات خانگی مقدار غذای خورده شده توسط حیوانات و اطلاع می دهد. ایده پشت این فناوری در واقع جلوگیری از تابید شدن خوارکی ها در گوشه کنار خانه بوده است!

بطری آب هوشمند از دیگر ایده های حوزه اینترنت اشیاست که در آن بطری آب شما هر چند وقت یکبار، با توجه به تنظیماتی که از قبل کرده اید، برای یادآوری این مسئله به شما می درخشد! اکنون سوال اینجاست که اگر در آن زمان خاص نگاهمان به سمت بطری زبان بسته نباشد چه؟

از دیگر وسایل هوشمند می توان به شانه هوشمند اشاره کرد. در این شانه یک شتاب سنج، سرعت سنج و یک میکروفون کار گذاشته شده است که به شما این اجازه را می دهد که بعد از هر بار شانه کردن، صدای ایجاد شده در موهای خود را بشویید و یا از شتاب و سرعت حرکت دست خود هنگام شانه کردن مطلع شوید.

بلاک چین

چیست؟

تکنولوژی

هر کدام از این بلاک‌ها چیزی به نام هش دارند. یک هش رشته‌ای از کارکترهای که با توابع خاصی ساخته می‌شود.

هش در هر بلاک چین با یکتابع ریاضی خاص به دست می‌آید که توسعه دهنده‌گان آن را مشخص می‌کنند. کوچک‌ترین تغییر در اطلاعات یک بلاک، هش آن را به طور کلی تغییر می‌دهد.

مثالاً اگر یک کارکتر به اطلاعات اسم شهرهای ایران اضافه شود، هش بلاک تغییر می‌کند و در نتیجه بلاک‌های بعدی هم غیر معتبر خواهند شد به همین دلیل این فناوری بلاک چین یا زنجیره بلاک‌ها نام دارد.

اگر کسی محتوای یک بلاک را تغییر دهد و هش بلاک‌های بعدی را به روز رسانی کند، چه می‌شود؟ این امکان وجود دارد اما شما توزیع را در نظر نگرفته‌اید. داده‌های بلاک چین در یک کامپیوتر یا سرور خاص ذخیره نمی‌شوند. هر کامپیوتر یا سیستمی که به شبکه وصل شود یک نسخه از بلاک چین را دریافت می‌کند.

موارد استفاده‌ی بلاک چین

بیشتر شهرت بلاک چین تا این لحظه، استفاده از آن به عنوان سامانه‌ای برای رمزگاری معاملات پول اینترنتی یا همان بیت‌کوین (Bitcoin) است. از بیت‌کوین برای تبادلات بین‌المللی استفاده می‌شود که هزینه‌ی کمتری نسبت به فرایندهای تبدیل ارز به یکدیگر دارد. روزانه، میلیاردها دلار در قالب بیت‌کوین جابه‌جا می‌شود.

وینکلسپکت می‌گوید: «از فناوری بلاک چین می‌توان در زیرساخت‌های مالی موجود مانند سهام، اوراق قرضه و زمینه‌های بسیار دیگر استفاده کرد.»

استفاده از این فناوری و جایگزینی آن با فناوری‌های امروزی، می‌تواند روی سرعت دسترسی به اینترنت نیز تأثیر بگذارد.

از بلاک چین می‌توان در زمینه‌های صنعتی، پزشکی و بسیار زمینه‌های دیگر استفاده کرد. به عنوان مثال می‌توان آن را در بخش پزشکی - که سوابق بیماران دست‌کاری می‌شود به کار گرفت. این فناوری به پزشکان

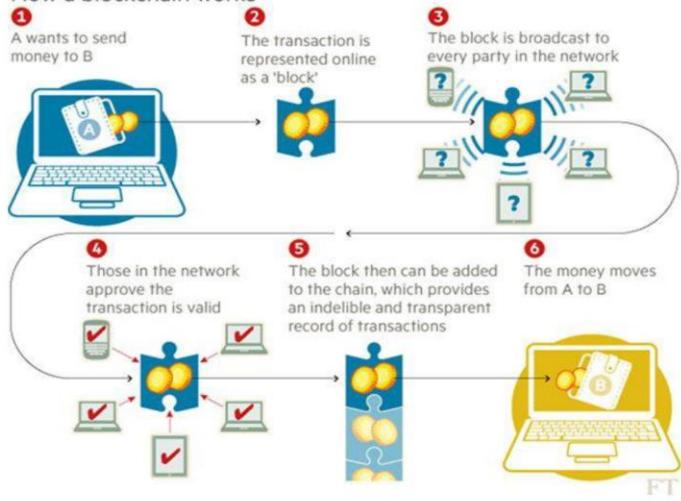
بلاک چین (Blockchain) از دو کلمه Block(بلوک) و Chain(زنگیره) ایجاد شده است. این فناوری در حقیقت زنجیره‌ای از بلاک‌های است. به طور کلی بلاک چین یک سیستم ثبت اطلاعات و گزارش توزیع شده و به صورت غیرمت مرکز است.

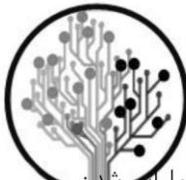
بیت کوین اولین کاربرد از این فناوری بود و از بلاک چین برای ذخیره اطلاعات دارایی کاربران بهره برد. اگر بلاک چین یک سیستم عامل باشد، بیت کوین نرم افزاری روی این سیستم عامل است.

در هر بلاک هر اطلاعاتی می‌تواند ثبت شود، از جرم و جنایتها یک فرد تا نمایش اطلاعات حساب برای دارایی‌ها مانند بیت کوین. در بلاک چین اطلاعات در بلاک‌ها قرار می‌گیرند و با هم به صورت زنجیره‌ای مرتبط می‌شوند.

برای مثال بلاک چین زیر را در نظر بگیرید، هر بلاک یک کشور را نشان می‌دهد که نام شهرهای آن کشور در آن ثبت شده هستند.

How a blockchain works

چین بیت کوین نوشته است: نقشی نرم افزاری که امکان عملیاتی شدن واحد پول دیجیتال را به وجود آورده است، نظیر نقشی اختراع موتور بخار یا موتور احتراقی در دنیای صنعت است و قابلیت این را دارد تا جهان مالی و آنچه در آن است را متتحول کند. این فناوری می‌تواند دنیای دیجیتالی را متتحول کند و با استفاده از خصوصیت «تفاهمن توسعه یافته»

برای هر تراکنش آنلاین قدیمی یا فعلی، تراکنش‌ها را به نحوی اجرا نماید که دارایی‌های دیجیتالی در آینده نیز قابل شناسایی باشند و این امر بدون در خطر افتادن حریم خصوصی و رعایت امنیت دارایی‌های دیجیتالی و طرفهای درگیر انجام می‌پذیرد.

تفاهمن توسعه یافته و حفظ حریم خصوصی، دو خصوصیت مهم و اصلی فناوری زنجیره بلوکی‌اند.

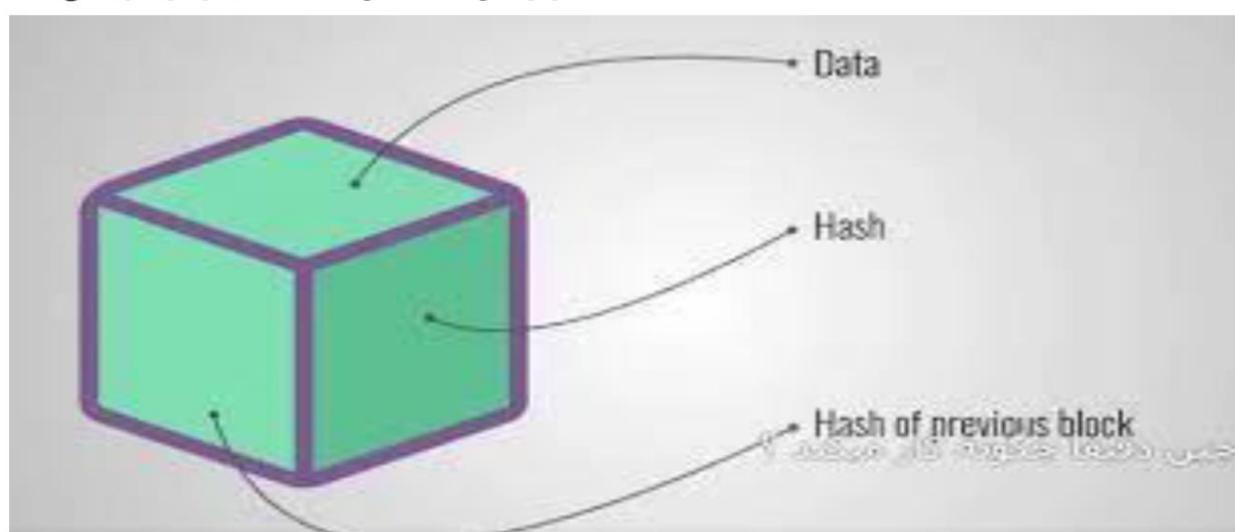
هر تراکنش یک کد هش ۶۴ (Hash) کارکتری تولید می‌کند. این کد

اجازه می‌دهد تا پروندهای از سوابق بیماران را با امنیت بالا ذخیره کرده و آن‌ها را در صورت لزوم در اختیار دیگر بیمارستان‌ها و مراکز درمانی قرار دهند. این کار علاوه بر افزایش امنیت ذخیره‌سازی و انتقال داده‌ها، باعث کاهش خطرها و هزینه‌های مدیریت داده‌ها می‌شود.

بلاک چین چطور کار می‌کند؟

فناوری بلاک چین اساساً یک پایگاه داده توسعه شده از استناد و یا دفتر کل عمومی "از همه تراکنش‌ها یا رویدادهای دیجیتال" است که توسط اجزای تشکیل دهنده‌اش به شکل مشترک اجرا می‌شود. هر تراکنش در دفتر کلی عمومی با توافق اکثریت اجزای سیستم محقق می‌گردد. اطلاعاتی که یکبار وارد سیستم شده باشند، هرگز پاک نمی‌شوند. بلاک چین برای هر تراکنش منحصر به فردی که ایجاد شده باشد، اطلاعات قطعی و قابل بازبینی را ثبت می‌کند.

بیت کوین (پول دیجیتالی) محبوب‌ترین نمونه‌ای است که بر-

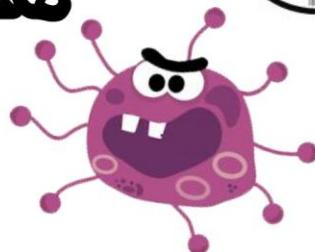
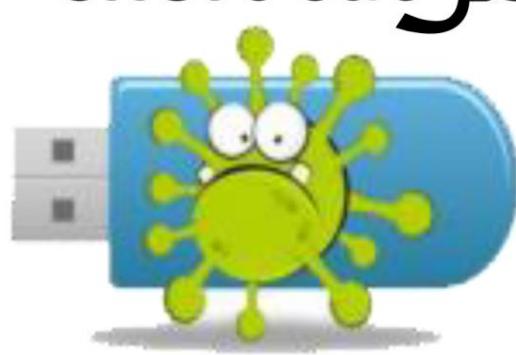

با کد هش قبلی ترکیب می‌شود تا یک بلاک جدید ایجاد کند. هر بلاک با استفاده از بلاک‌های جدید، یک ترتیب خطی، زمانی و رشته کاراکترهای یک‌بار مصرف تولید می‌شود. به همین دلیل دست‌کاری و ایجاد اطلاعات نادرست و غیرقابل ردیابی، تقریباً غیرممکن است در حال حاضر سامانه‌های اداری و بانک‌ها در معرض جرائم سایبری قرار دارند؛ اما بلاک چین می‌تواند جلوی همه‌ی آن‌ها را بگیرد. بلاک چین می‌تواند با استفاده از جایگزین کردن پردازش‌های موجود پیچیده، تمام تراکنش‌های انجام شده را ضبط و نگهداری کند البته مؤسسات مالی و بانک‌هایی که از بلاک چین استفاده می‌کنند، باید خطر کاهش قدرت در بازار تبادلات ارزی را پذیرند. بانک‌ها، به عنوان مجریان اصلی بازار تبادلات ارزی شناخته می‌شوند؛ این فناوری و بیت کوین، خلاً بزرگی در این بخش ایجاد می‌کنند؛ اما در هزینه‌ی ایجاد زیرساخت‌ها صرفه‌جویی خواهد شد.

اساس فناوری بلاک چین به وجود آمده و نامشان با هم عجین است. بیت کوین بحث‌برانگیزترین نمونه است، زیرا بازار جهانی چند میلیون دلاری را ایجاد کرده است که در آن می‌توان بدون نیاز به کنترل‌های دولتی تراکنش‌هایی را به طور ناشناس انجام داد. ازین‌رو با مواردی برای هماهنگ‌سازی دولت‌های بین‌المللی و مؤسسات مالی مواجه است. به هر حال فناوری بلاک چین به خودی خود جنجال برانگیز نیست و در طی سال‌ها به طور بی نقص و موفق در برنامه‌های کاربردی بین‌المللی مالی و غیر مالی به کار گرفته شده‌است. اظهارنظرهای متعددی در تأیید اهمیت فناوری بلاک چین وجود دارد. برای مثال یکی از کارشناسان معتبر فناوری اطلاعات مدل «بلاک چین توسعه یافته‌ی تطبیق‌پذیر» را مهم‌ترین نوآوری بعد از اینترنت معرفی کرده است. «یوهان پالیچاتا» از بانک مشهور پاری بائس بی‌ان‌بی در مجله «کویت است سی» در مورد بلاک

مشکل short cut

در فلشها

۲. وقتی پنجره ران باز شد در قسمت **open** عبارت **cmd** را تایپ کنید.
۳. با تایپ حرف اختصاص داده شده به درایو یا فلش به مسیر درایو بروید.
۴. دستور زیر را تایپ کنید:

attrib-s-r-h-a autorun.inf

اگر با پیغام **file not found-autorun.inf** مواجه شدید دستور زیر را تایپ کنید:
attrib -s-r-h-a *.* /d/s

و اگر این پیغام را دریافت نکردید دستورات زیر را به ترتیب وارد نمایید:

**erase /q/s/f autorun.inf
attrib -s-r-h-a *.* /d/s**

بعد از اجرای این دستورات، فایل‌های داخل پوشه در یک پوشه بی نام در درایو ظاهر می‌شوند و می‌توانید پوشه **SHORT CUT** درایور را حذف کنید، بدون اینکه اطلاعات شما صدمه‌ای خورده باشد.

این راه حل، یک راه حل مناسب و صحیح اما پرزحمت است و نیاز به دقت زیاد در زدن دستورات و پیدا کردن مسیر درست درایو و یا فلش دارد. برای همین من به شخصه راه حل دوم که در زیر آمده را به شما پیشنهاد می‌کنم که راحت و مطمئن است.

راه حل دوم: استفاده از نرم افزار **usbfix**

برای استفاده از این نرم افزار آن را دانلود کرده، روی کامپیوتر خود نصب نمایید. سپس تمام فلش‌ها، درایوها و حافظه‌های جانبی خود را به کامپیوتر وصل کنید و گزینه **deletion** را انتخاب کنید تا ویروس حذف شود و سپس سیستم را ری استارت نمایید. (گزینه **clean** هم در برخی نسخه‌ها وجود دارد که این کار را انجام می‌دهد)

با استفاده از این نرم افزار ساده و مطمئن و سریع فلش خود را از شر ویروس شورتکات خلاص نمایید.

راه حل های دیگری نظیر ابزارهای پاک کردن تروجان‌ها و بازیابی فایل‌های اصلی با برنامه **WinRAR** و فایل **Kill amvo virus usb** ... نیز وجود دارد که می‌توانید از آن‌ها نیز استفاده نمایید.

امیدوارم این مطلب به درد شما خورده باشد.

ایا تا به حال به این مشکل بخوردید که هنگامی که فلش‌تان را به کامپیوتر شخصی تان وصل می‌کنید، فایل‌های آن به شکل **Short cut** درآمده باشد؟ یا کل فلش به صورت یک فایل **Short cut** شده یا برخی فایل‌های آن به این شکل در آمدند؟

مشکل از کجاست؟ آیا اصلا مشکلی وجود دارد؟ چه اشکالی دارد اگر برخی از فایل‌های ما به این شکل باشد؟ چگونه این مشکل را برطرف کنیم؟ با چه ابزارهایی؟ جواب این سوالات را در این متن به شما می‌دهیم.

مشکل

وقتی فایل‌های شما در فلش‌تان به صورت **Short cut** در می‌آید بدون اینکه شما آن‌ها را به این شکل درآورده باشید فلش شما دچار ویروس شده است. این ویروس فایل‌های داخل فلش یا هر حافظه جانبی دیگر را هدف قرار می‌دهد و آن‌ها را مخفی می‌کند و تا زمانی که حذف نشود فایل‌های روی فلش از دسترس ما خارج می‌شوند و اگر شما فایل هایتان را روی کامپیوتر کپی کنید این ویروس به کل کامپیوتر تکثیر می‌شود و اگر فلش یا حافظه جانبی دیگری نیز به آن کامپیوتر آلوده وصل شود، آن هم آلوده می‌شود.

نوع این ویروس

ویروس **Short cut** دو نوع دارد. نوع اول که فرآگیر است، فلش درایو را تبدیل به یک **Short cut** می‌کند و نوع دوم فایل‌ها و پوشش‌ها را **Short cut** می‌کند. نوع اول حاصل کار یک تروجان است که همه فایل‌ها و پوشش‌ها را در یک پوشه مخفی قرار می‌دهد و برای دستیابی به آن پوشه یک **Short cut** اسم فلش درایو ایجاد می‌کند. برای دسترسی به فایل‌ها به جز کلیک کردن راه دیگری وجود ندارد و با این کار ویروس شروع به نصب نرم افزارهای مخرب و جاسوسی می‌کند و مهمتر از همه ممکن است اطلاعات مالی شما را سرقت کند.

نوع دوم ترکیبی از تروجان و کرم است. از هر فایل و پوشش شما یک **Short cut** شده کلیک کنید. ایجاد می‌کند. برای دستیابی باید روی این فایل‌های **Short cut** شده کلیک کنید. و با این کار ویروس خود را تکثیر و شروع به نصب نرم افزارهای مخرب می‌کند و ممکن است اطلاعات مالی شما را سرقت کند.

راه حل

این تروجان توسط اکثر آنتی ویروس‌ها قابل کشف نیست. برای همین توصیه‌ها و راه حل‌هایی برای مبارزه با این تروجان به شما پیشنهاد می‌کنیم.

توصیه: فلش خود را از طریق اتوران یا مای کامپیوتر باز نکنید. فلش را از طریق نوار اکسپلورر باز کنید یا حرف اختصاص داده شده به فلش را در ادرس بار تایپ کنید.

ما برای حذف این تروجان دو راه حل به شما پیشنهاد می‌کنیم:

راه حل اول:

۱. دکمه **WinDowz** و **R** را همزمان با هم فشار دهید.